

Ældre kortblade og luftfotografier i lokal- og slægtshistorie

Mette Colding Dahl
Forskningsbibliotekar
Det Kgl. Bibliotek
Smørum, 30. januar 2025

**DET KGL.
BIBLIOTEK**
Royal Danish Library

I dag:

- Det Kgl. Biblioteks luftfotosamling
- Luftfotografiets vej til succes!
- *Danmark set fra luften*
- Inspiration: *Jagten på et slægtsnavns oprindelse*
- Inspiration: *Historien om en tordensten*

Det Kgl. Biblioteks Luftfotosamling

Arkiver i samlingen

**DET KGL.
BIBLIOTEK**

Royal Danish Library

Ballonfotografi 1890

Flyfotografi 1913

Lod- og skråfotografier

Ca. 1,5-2 mio. lodfotografier

Ca. 2 mio. skråfotografier

Lodfotoarkiver i Det Kgl. Biblioteks Luftfotosamling

- Geodætisk Institut / Hærens Flyvetropper (1921-1939)
- Luftwaffe (1944)
- Basic Cower / USAF (1954)
- Landinspektørernes Luftfoto Opmåling (1961-2007)
- Aerokort (1965-1990)
- Geoplan (1965-2002)
- RAF (1968-1992)
- Scankort (1970-2009)
- Geomasters (1985-1990)
- Jydsk DKC (1992-1994)
- Niras Blom (1999-2005)

Brugen af (historiske) lodfotos:

Oprindelige formål:

- Militære formål / Kortlægning
- Planlægning

Brugen i dag:

- Planlægning
- Skelsager
- Arkæologiske undersøgelser
- Studier i landskabsforandringer

Smørum

1954 og 2024

Skråfotoarkiver i Det Kgl. Biblioteks Luftfotosamling

- Nordisk Luftfoto (1928-1933)

Hovedgaden, Gundsømagle

Skråfotoarkiver i Det Kgl. Biblioteks Luftfotosamling

- Nordisk Luftfoto (1928-1933)
- Aero Ekspress (1931-1947)

Skråfotoarkiver i Det Kgl. Biblioteks Luftfotosamling

- Nordisk Luftfoto (1928-1933)
- Aero Ekspres (1931-1947)
- **Nowico (1932-1967)**

Duekærgaard, Ledøje, 1947

Sylvest Jensen Luftfoto (1935-1989)

Maskinen, fra hvilken
Luftfotograferne
optages.

Flyveren

Sylvest Jensen

Luftfotograf
E. Holtz

Viggo Sylvest Jensen (1910-1959)

Skråfotoarkiver i Det Kgl. Biblioteks Luftfotosamling

- Nordisk Luftfoto (1928-1933)
- Aero Ekspress (1931-1947)
- Nowico (1932-1967)

Sylvest Jensen Luftfoto (1935-1989):

- **NK-serie (1936-1969)**

Skråfotoarkiver i Det Kgl. Biblioteks Luftfotosamling

- Nordisk Luftfoto (1928-1933)
- Aero Ekspress (1931-1947)
- Nowico (1932-1967)

Sylvest Jensen Luftfoto (1935-1989):

- NK-serie (1936-1969)
- L-serie (1936-1950)

Østergård, Stjær 1947

Skråfotoarkiver i Det Kgl. Biblioteks Luftfotosamling

- Nordisk Luftfoto (1928-1933)
 - Aero Ekspress (1931-1947)
 - Nowico (1932-1967)
- Sylvest Jensen Luftfoto (1935-1989):
- NK-serie (1936-1969)
 - L-serie (1936-1950)
 - **Aalborg Luftfoto (1948-1967)**

Østergård, Stjær 1948-1952

Skråfotoarkiver i Det Kgl. Biblioteks Luftfotosamling

- Nordisk Luftfoto (1928-1933)
 - Aero Ekspress (1931-1947)
 - Nowico (1932-1967)
- Sylvest Jensen Luftfoto (1935-1989):
- NK-serie (1936-1969)
 - L-serie (1936-1950)
 - Aalborg Luftfoto (1948-1967)
 - **Dana Luftfoto (1949-1951)** / Odense Luftfoto (1951-1964)

Østergård, Stjær 1949

Skråfotoarkiver i Det Kgl. Biblioteks Luftfotosamling

- Nordisk Luftfoto (1928-1933)
- Aero Ekspress (1931-1947)
- Nowico (1932-1967)

Sylvest Jensen Luftfoto (1935-1989):

- NK-serie (1936-1969)
- L-serie (1936-1950)
- **H-serie (1950-1979)**
- Aalborg Luftfoto (1948-1967)
- Dana Luftfoto (1949-1951) / Odense Luftfoto (1951-1964)

Østergård, Stjær 1961

Skråfotoarkiver i Det Kgl. Biblioteks Luftfotosamling

- Nordisk Luftfoto (1928-1933)
- Aero Ekspress (1931-1947)
- Nowico (1932-1967)

Sylvest Jensen Luftfoto (1935-1989):

- NK-serie (1936-1969)
- L-serie (1936-1950)
- H-serie (1950-1979)
- **B-serie (1956-1979)**
- Aalborg Luftfoto (1948-1967)
- Dana Luftfoto (1949-1951) / Odense Luftfoto (1951-1964)

Skråfotoarkiver i Det Kgl. Biblioteks Luftfotosamling

- Nordisk Luftfoto (1928-1933)
- Aero Ekspress (1931-1947)
- Nowico (1932-1967)

Sylvest Jensen Luftfoto (1935-1989):

- NK-serie (1936-1969)
- L-serie (1936-1950)
- H-serie (1950-1979)
- B-serie (1956-1979)
- F-serie (1970-1987)
- **V-serie (1978-1989)**
- Aalborg Luftfoto (1948-1967)
- Dana Luftfoto (1949-1951) / Odense
Luftfoto (1951-1964)

Gård ved Strandby, Fyn 1978-1980

Skråfotoarkiver i Det Kgl. Biblioteks Luftfotosamling

- Nordisk Luftfoto 1928-1933
 - Aero Ekspres 1931-1947
 - Nowico 1932-1967
- Sylvest Jensen Luftfoto (1935-1989):
- NK-serie (1936-1969)
 - L-serie (1936-1950)
 - H-serie (1950-1979)
 - B-serie (1956-1979)
 - F-serie (1970-1987)
 - V-serie (1978-1989)
 - Aalborg Luftfoto 1948-1967
 - Dana Luftfoto 1949-1951 / Odense Luftfoto 1951-1964
- • Dansk Luftfoto / Ariel 1986-1992

Gård ved Strandby, Fyn 1988

Brugen af (historiske) skråfotos:

Oprindelige formål:

- Illustrationer (optaget på bestilling)
- Salg til private (opsøgende salg)

Brugen i dag:

- Illustrationer / historiske studier
- Salg til private
- Skelsager
- Forureningsundersøgelser

Hvorfor får skråfotografiet så stor succes?

**DET KGL.
BIBLIOTEK**

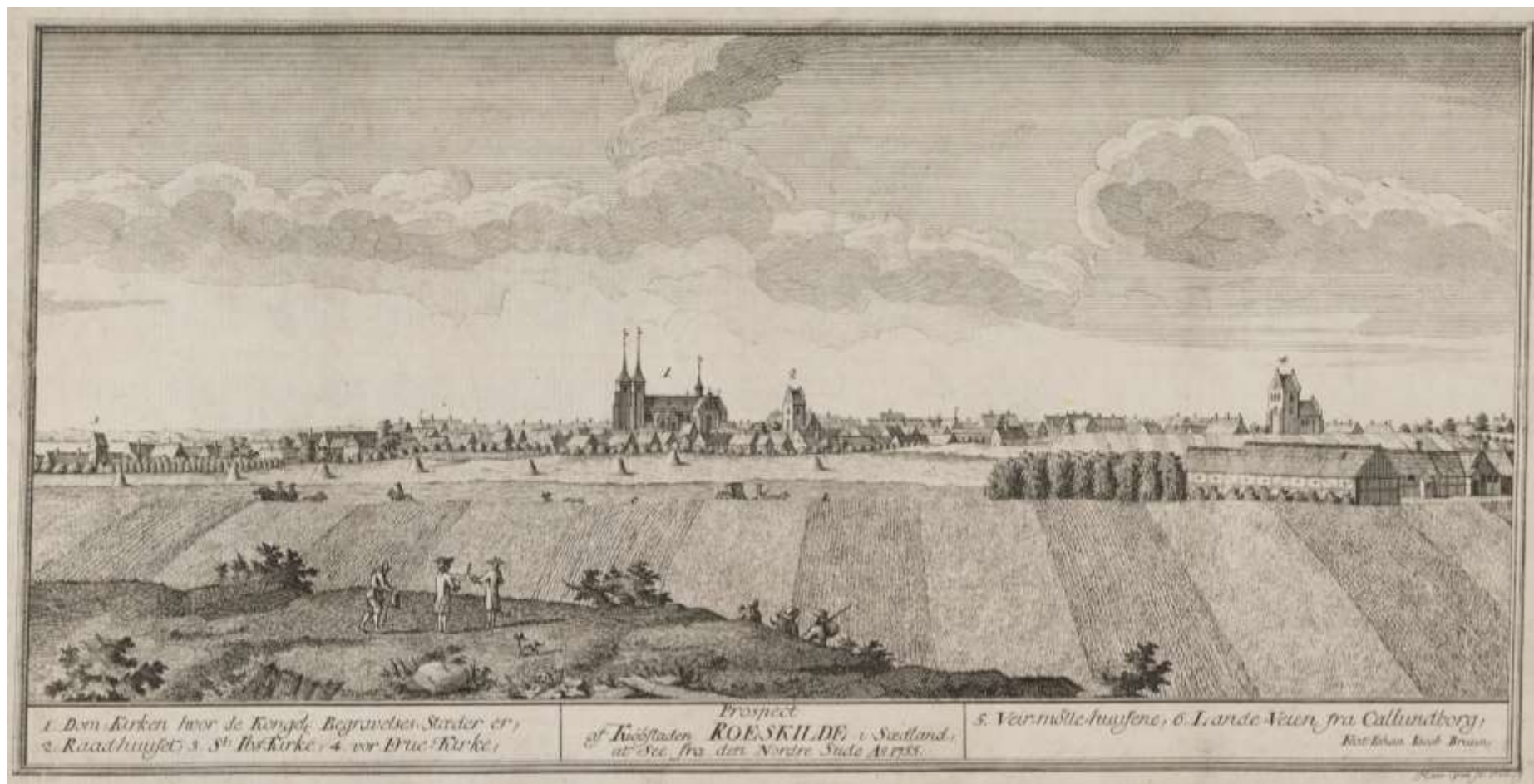
Royal Danish Library

København 1583

Roskilde 1755

*Prospect af
Kiøbstaden
Roeskilde i
Sædland at
see fra den
Nordre Side
Anno 1755*

Bregentved 1763

Hald ved Viborg

Gårdmalerier

Vester Storgaard, Harkenvej 30, Rakkeby, 9760 Vrå

Jens Brandt, 1918

Lille Rugtved, Mygdalvej 30, 9850 Hirtshals

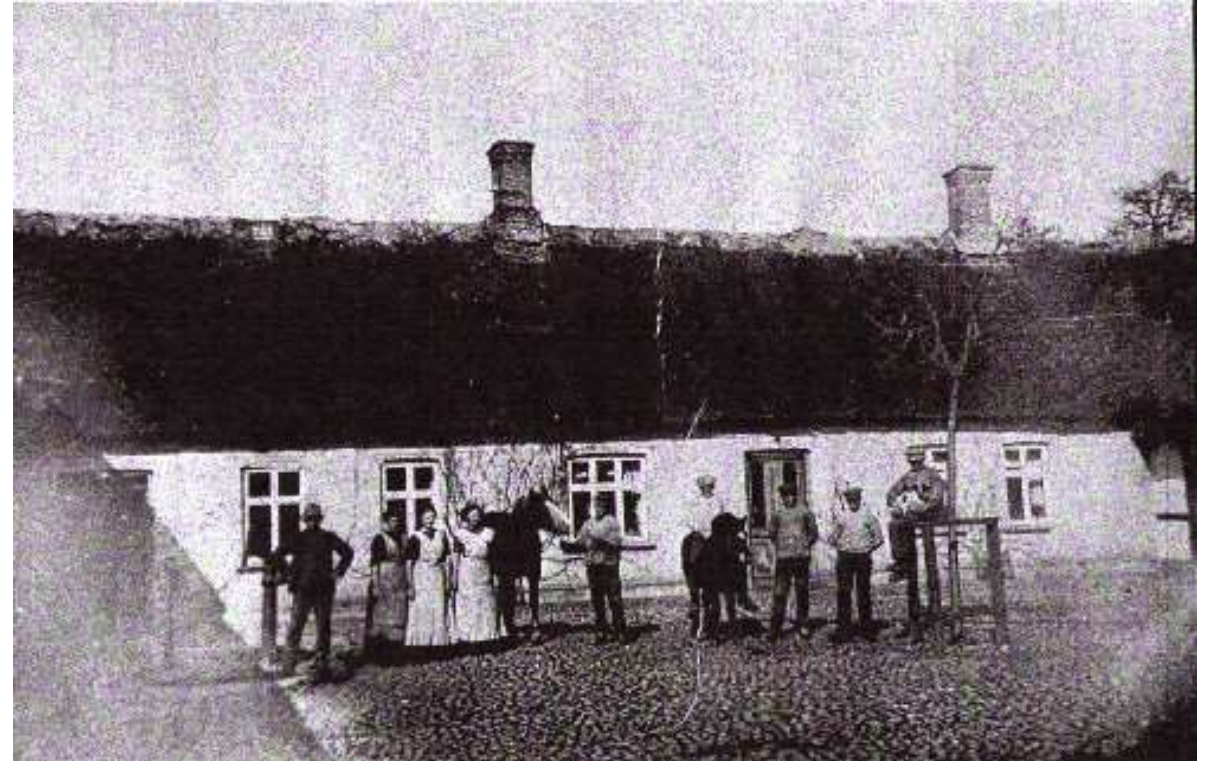
Jens Brandt, 1919

Gårdfotografier

Gård i Killerup, Fyn

Damgaard, Besser, Samsø (1906)

**Hvad kunne
skråfotografiet,
som gårdmaleriet
og gårdfotografiet
ikke kunne?**

**DET KGL.
BIBLIOTEK**

Royal Danish Library

Gårdene på de to gårdmalerier...

Vester Storgaard, Harkenvej 30, Rakkeby, 9760 Vrå

Lille Rugtved, Mygdalvej 30, 9850 Hirtshals

Aalborg Luftfoto, 1955

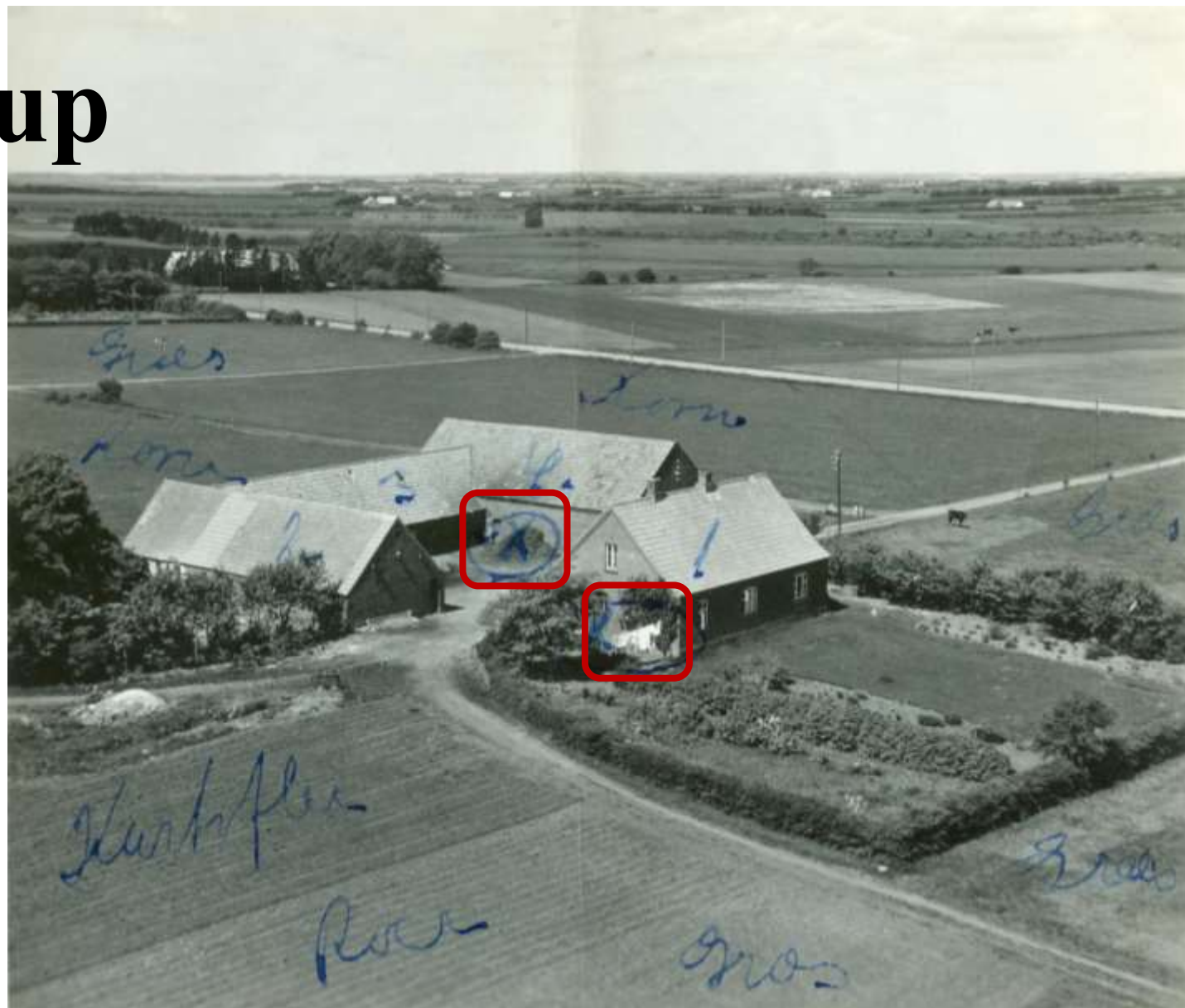
Sylvest Jensen Luftfoto, 1956

Søgaard, Østermarie

Gård ved Ajstrup

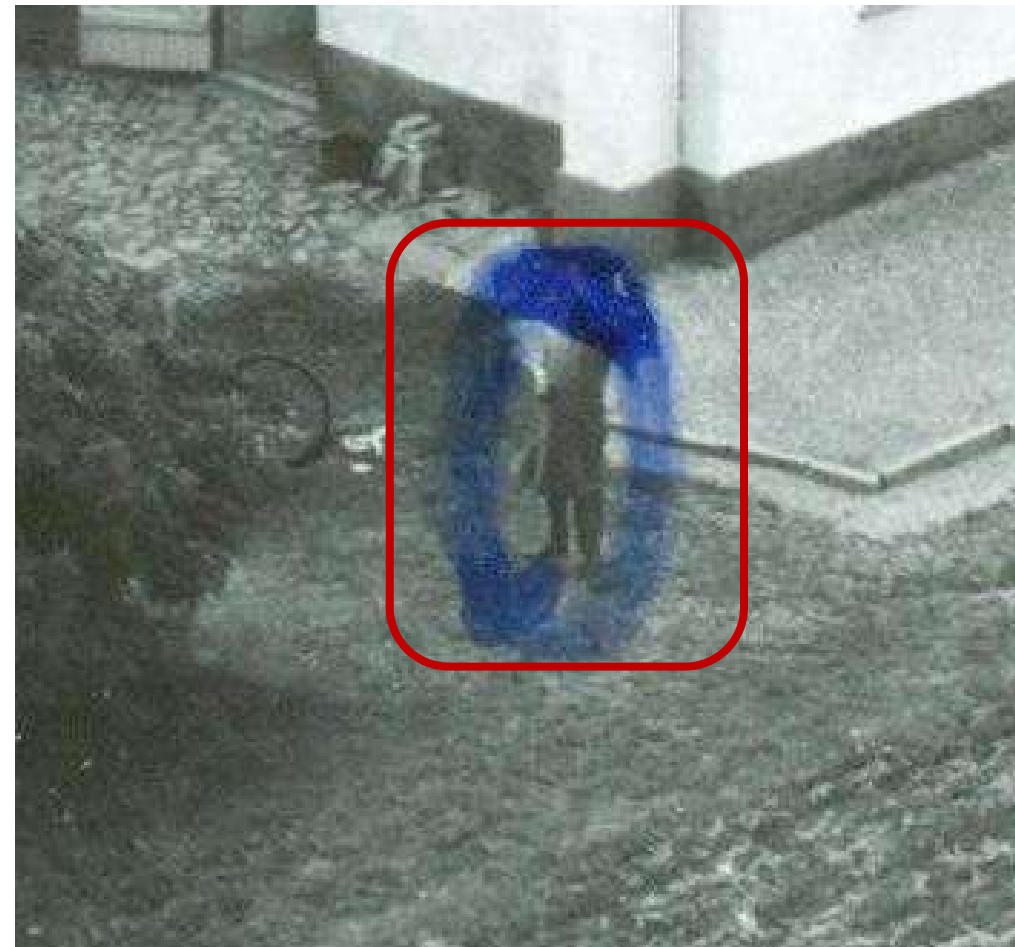
Sylvest Jensen Luftfoto, 1952

Havgaarden, Lønstrup

Kelstrup Gl. Mølle, Vig

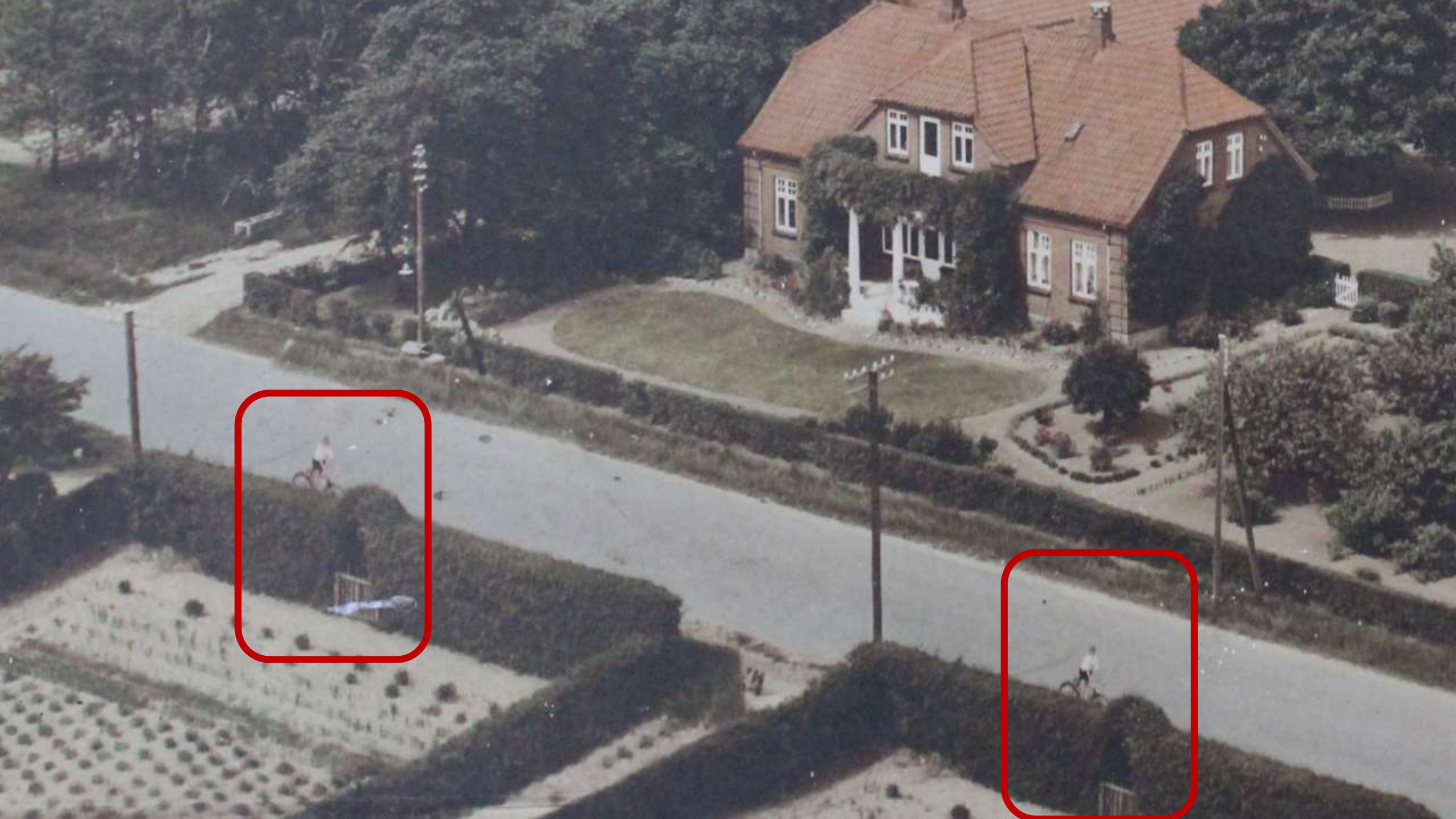

Kelstrup Gl. Mølle, Vig

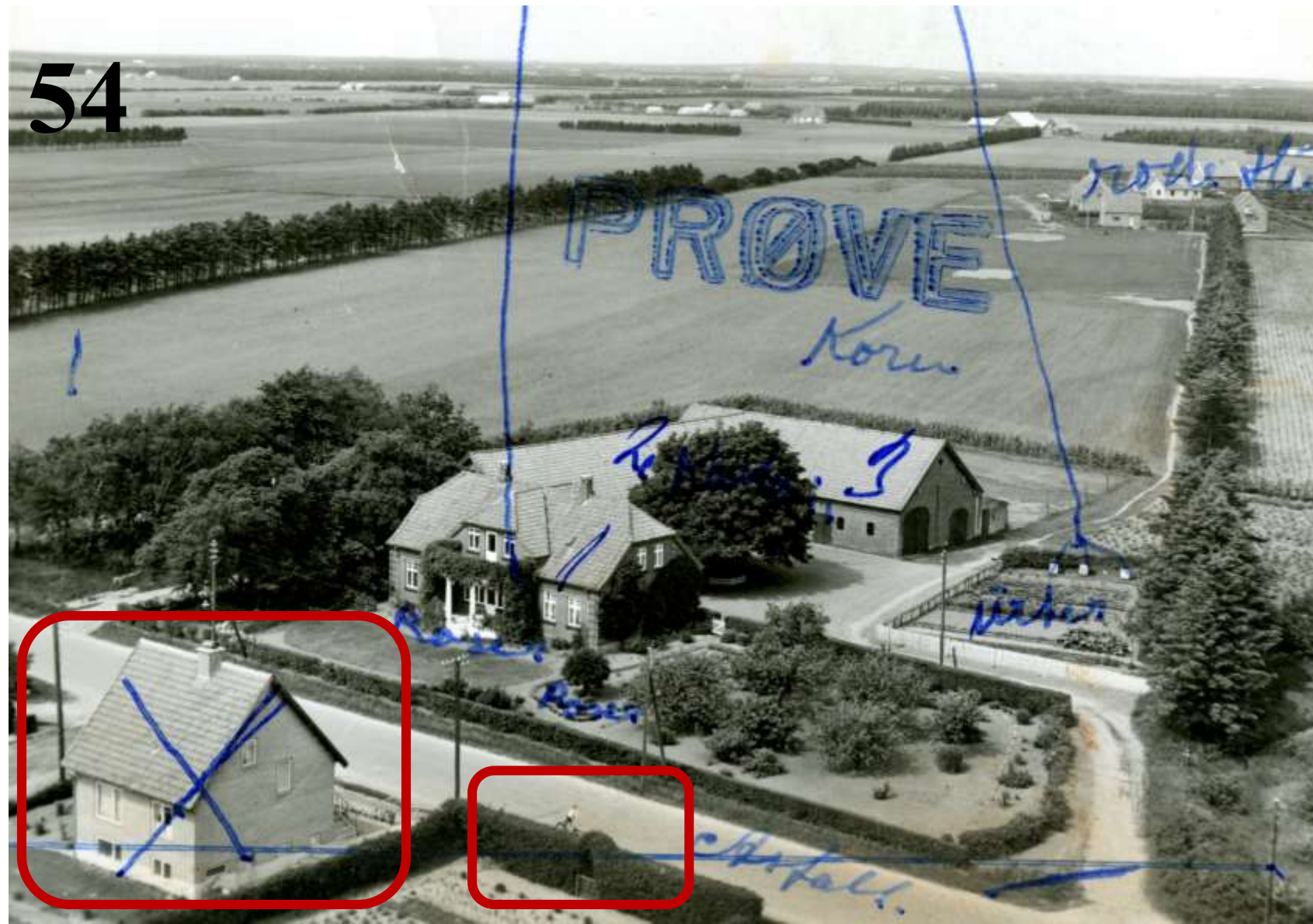

Vestergade 54 Grindsted

Vestergade 54 Grindsted

Salget gik dog ikke altid lige let...

- "Har i farver af Sylvest... Men for at faa mig til at gaa tog han 3 postkort."
- "Gammel original. Køerne græsser i gaarden"
- "Fattige folk. Har 10 børn"
- "Konen sagde nej, manden sagde ja"
- "Mutter sagde NEJ, og desværre blev det derved"
- "Manden ville købe, men Rasmine sagde NEJ!!!"
- "Konen sagde nej - og Jensen turde ikke"

Konkurrencen om kunderne var stor...

Man fandt derfor på nye uundværlige produkter med billeder af den fædrene gård...

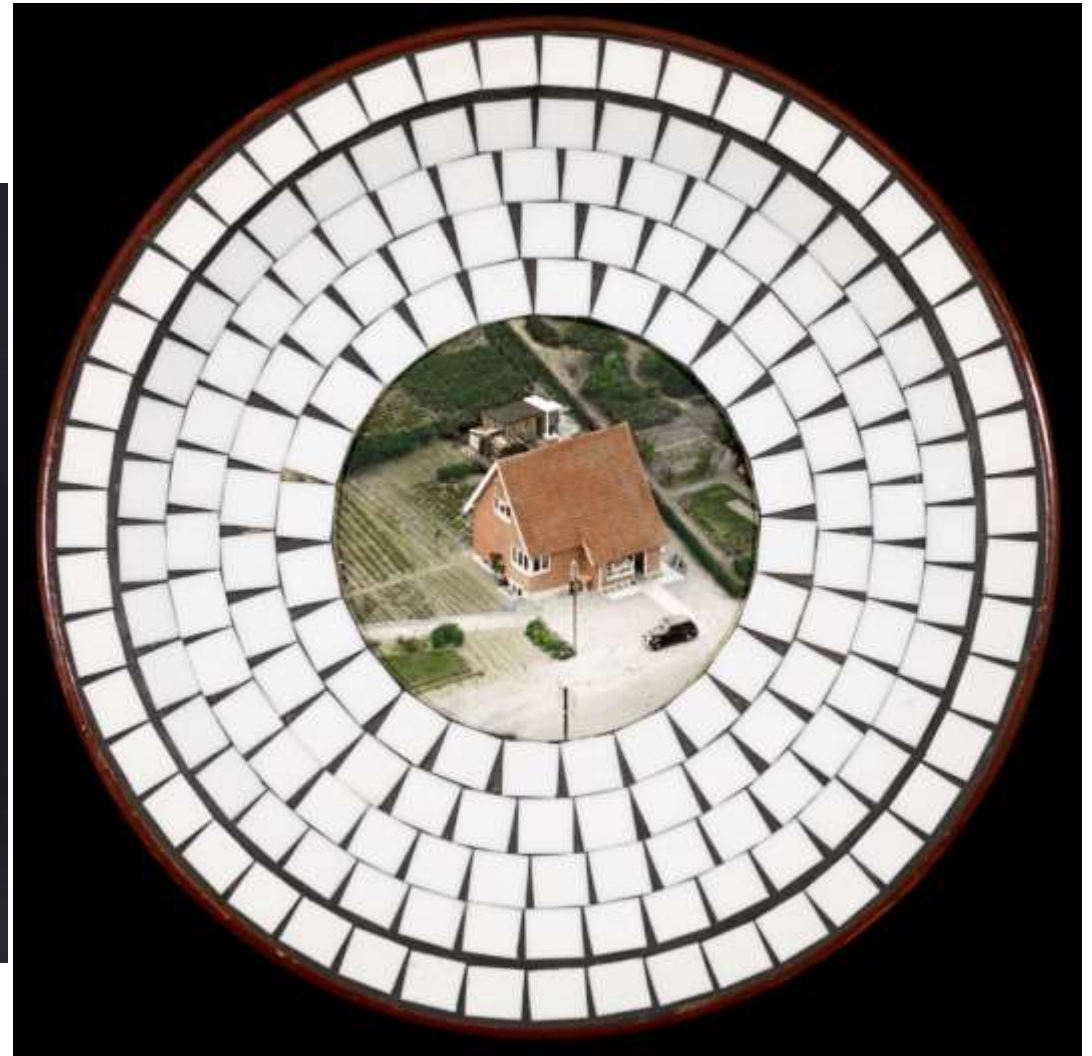

Sofienlund (1948-1952)

Mosaikaskøbæg / Aalborg Luftfoto Askebæg malet af fru en på Sofienlund

Mosaik frugtfad

Bækkedal

Billigt var det ikke...

Aalborg Luftfoto 1961:

Askebægre: 25 kr. (370 kr.)

Frugtskåle: 45 kr. (645 kr.)

Lampetter: 35 kr. (515 kr.)

Lampeskærme: 55 kr. (810 kr.)

Lamper m. fod af teaktræ: 75 kr. (1.105 kr.)

Sylvest Jensen Luftfoto 1957:

Koloreret gårdbillede 70 x 100 cm: 235 kr. (3.820 kr.)

Koloreret gårdbillede 100 x 135 cm: 420 kr. (6.825 kr.)

I løbet af 1960'erne slutter eventyret...

Salget faldt.

Markedet var mættet.

Antallet af landejendomme var på retur.

Der skete en kulturændring. Den mindekultur, som gårdmaleriet og luftfotografiet af den fædrene gård havde været en del af, forsvandt langsomt i takt med transformeringen fra landbosamfund til moderne industrisamfund.

Det Kgl. Biblioteks Luftfotosamling

Kilder til billedernes
placering

**DET KGL.
BIBLIOTEK**

Royal Danish Library

Hvert firma har et eller flere arkiver...

**DET KGL.
BIBLIOTEK**
Royal Danish Library

Arkivkasser med prøvebilleder

Prøvebilleder

Hvert arkiv har sin egen indgang...

Kun fra *Sylvest Jensen Luftfoto* har vi protokoller over optagelser og salg...

7317

Lign *Brandrup, Brandrup, Brandrup, Egtvedskolde*

	Adresser	Part	Antal	Pris	Salg
1	Brandrup, Brandrup, Brandrup		10-12		5X
2	Brandrup, Brandrup, Brandrup		10-12	10-12	5X
3	Brandrup, Brandrup, Brandrup		10-12		5X
4	Brandrup, Brandrup, Brandrup		10-12		5X
5	Brandrup, Brandrup, Brandrup		10-12		5X
6	Brandrup, Brandrup, Brandrup		10-12		5X
7	Brandrup, Brandrup, Brandrup		10-12		5X
8	Brandrup, Brandrup, Brandrup		10-12		5X
9	Brandrup, Brandrup, Brandrup		10-12		5X
10	Brandrup, Brandrup, Brandrup		10-12		5X
11	Brandrup, Brandrup, Brandrup		10-12		5X
12	Brandrup, Brandrup, Brandrup		10-12		5X
13	Brandrup, Brandrup, Brandrup		10-12		5X
14	Brandrup, Brandrup, Brandrup		10-12		5X
15	Brandrup, Brandrup, Brandrup		10-12		5X
16	Brandrup, Brandrup, Brandrup		10-12		5X
17	Brandrup, Brandrup, Brandrup		10-12		5X
18	Brandrup, Brandrup, Brandrup		10-12		5X
19	Brandrup, Brandrup, Brandrup		10-12		5X
20	Brandrup, Brandrup, Brandrup		10-12		5X
21	Brandrup, Brandrup, Brandrup		10-12		5X
22	Brandrup, Brandrup, Brandrup		10-12		5X
23	Brandrup, Brandrup, Brandrup		10-12		5X
24	Brandrup, Brandrup, Brandrup		10-12		5X
25	Brandrup, Brandrup, Brandrup		10-12		5X
26	Brandrup, Brandrup, Brandrup		10-12		5X
27	Brandrup, Brandrup, Brandrup		10-12		5X
28	Brandrup, Brandrup, Brandrup		10-12		5X
29	Brandrup, Brandrup, Brandrup		10-12		5X
30	Brandrup, Brandrup, Brandrup		10-12		5X
31	Brandrup, Brandrup, Brandrup		10-12		5X
32	Brandrup, Brandrup, Brandrup		10-12		5X
33	Brandrup, Brandrup, Brandrup		10-12		5X
34	Brandrup, Brandrup, Brandrup		10-12		5X
35	Brandrup, Brandrup, Brandrup		10-12		5X
36	Brandrup, Brandrup, Brandrup		10-12		5X
37	Brandrup, Brandrup, Brandrup		10-12		5X
38	Brandrup, Brandrup, Brandrup		10-12		5X
39	Brandrup, Brandrup, Brandrup		10-12		5X
40	Brandrup, Brandrup, Brandrup		10-12		5X
41	Brandrup, Brandrup, Brandrup		10-12		5X
42	Brandrup, Brandrup, Brandrup		10-12		5X

Protokoller

Protokolside

Danmark set fra luften

**DET KGL.
BIBLIOTEK**

Royal Danish Library

Danmark set fra luften

 DANMARK SET FRA LUFTEN
TIL GOOGLE

KOM GODT I GANG MEST AKTIVE BRUGERE STATISTIK BRUGERFORUM [Log ind](#)

Ingen sortering ▾ 1-75 af 2.137.350 >

K.L. Aastrups Vej 2 - Husby
Præstegaard - 1954 -

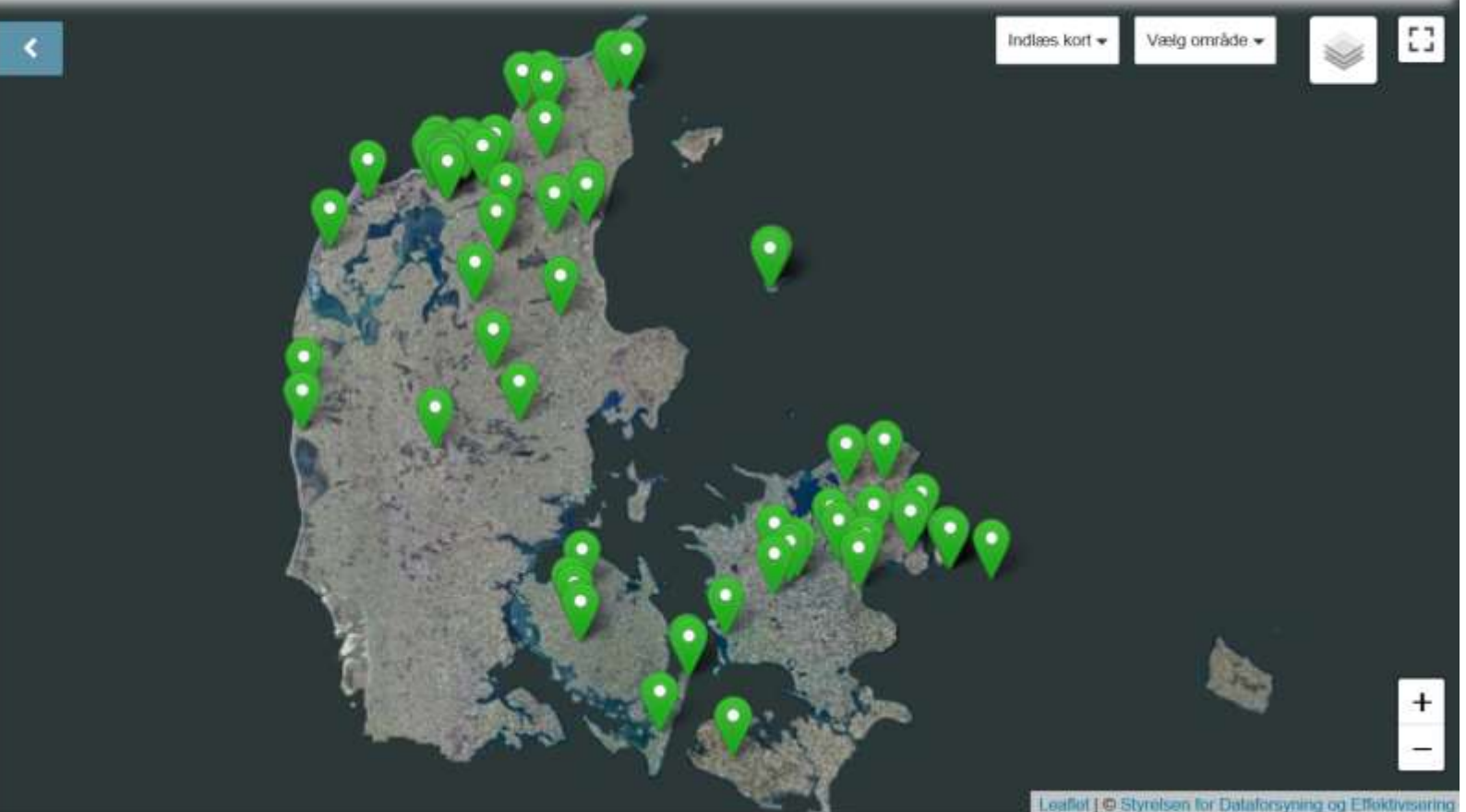

Arstal: 1954
Sted: K.L. Aastrups Vej 2, Husby, 6990 Ulfborg
Id: H05017_014.tif

Møller, Jens - 1947 -

Leaflet | © Styrelsen for Dataforsyning og Effektivisering

Danmark set fra luften

Søgning efter billeder
af bestemte
ejendomme

**DET KGL.
BIBLIOTEK**

Royal Danish Library

Søgning forudsætter, at du kender enten:

- Adressen (ejendommens moderne postadresse)
- Lokalitet (ejerlav) og matrikelnummer
- Lokalitet og gårdsnavn

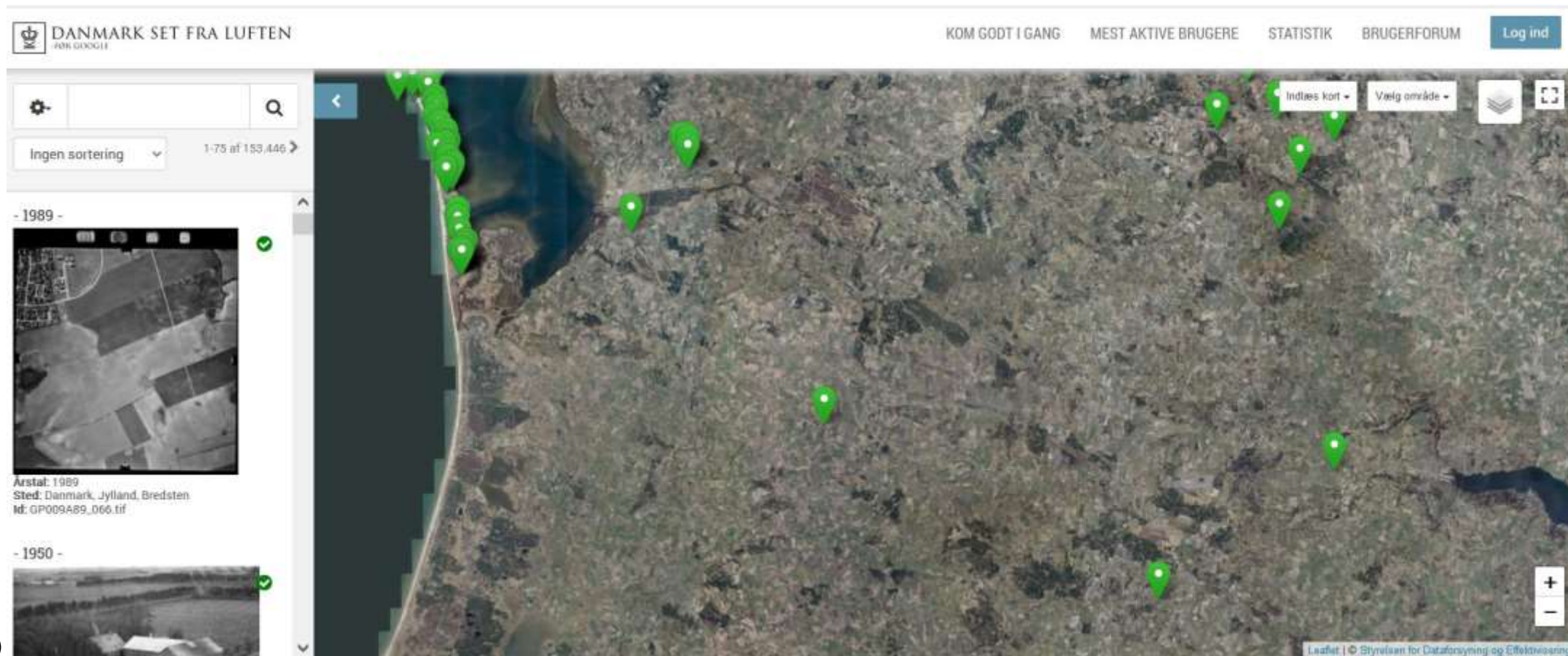
Et eksempel...

Søgning ud fra kendt adresse:

Vestergade 54, 7200 Grindsted

Søg altid ved at zoome ind på kortet...

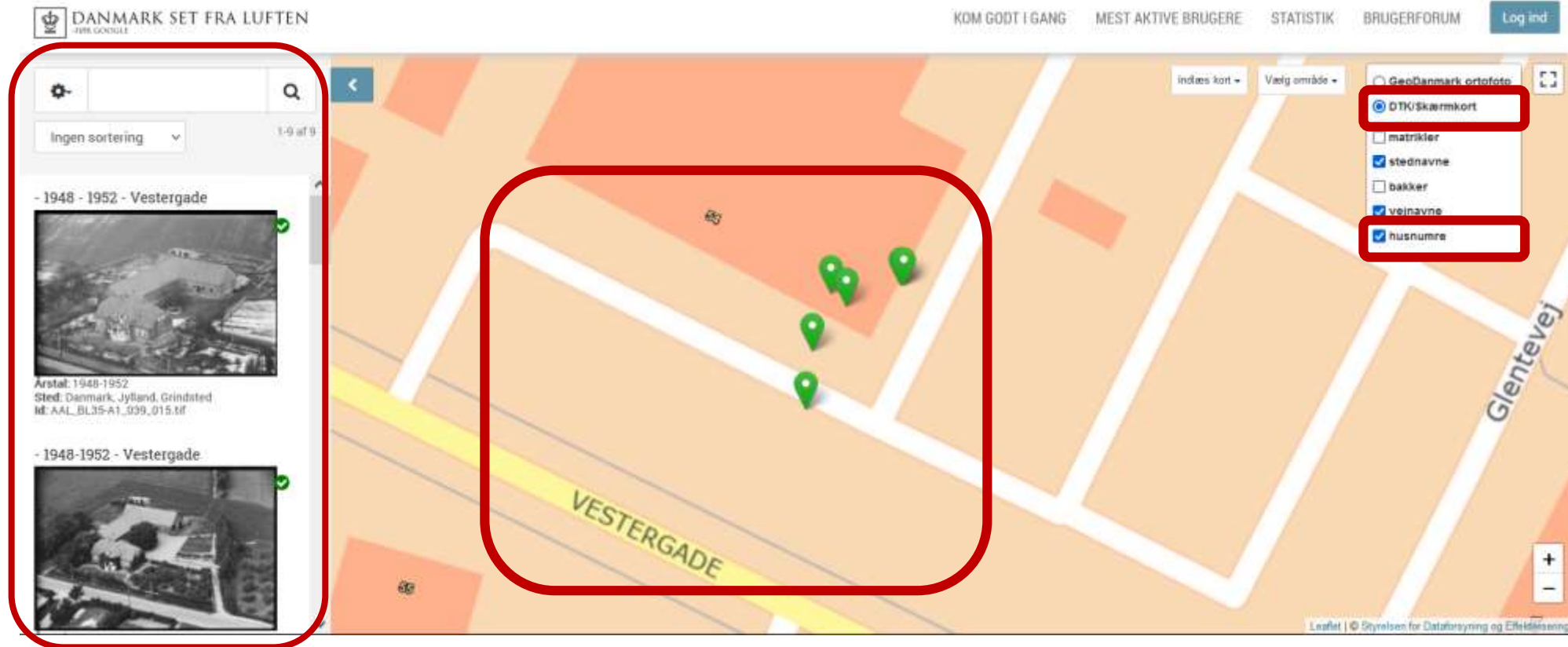

Brug ”DKT/Skærmkort” til navigation...

The screenshot shows the website 'DANMARK SET FRA LUFTEN' with a map of Denmark. The map displays various locations including Lem, Skjern, Tarm, Sønder Felding, Brande, Give, Grindsted, Billund, Vejle, and Egtved. A red box highlights the 'DKT/Skærmkort' option in the legend. Other legend options include 'matrikler', 'stednavne', 'bakker', 'vejnavne', and 'husnumre'. The website header includes navigation links like 'KOM GODT I GANG', 'MEST AKTIVE BRUGERE', 'STATISTIK', 'BRUGERFORUM', and 'Log ind'. The left sidebar shows a search bar, a sorting dropdown, and a historical image gallery with dates like '- 1989 -' and '- 1950 -'.

Kender du adressen, zoomer du blot ind på denne...

Vestergade 54, 7200 Grindsted

Sylvest Jensen Luftfoto, 1960

Sylvest Jensen Luftfoto, 1948

Odense Luftfoto, 1950

Lidt reklame...

www.kb.dk

Find materiale

Populær Arkitektur Artikler og tidsskrifter Aviser **Billeder** Breve Bøger
Musik- og lydoptagelser Noder Plakater Radio Reklamefilm TV Teater

Få hjælp til at finde billeder

Vi har en omfattende samling billeder. Alt fra kobberstik og akvareller til presse- og kunstfotografi. Nogle er digitale, og andre er ikke. Her kan du få hjælp til at finde netop det, du søger.

Digitale samlinger

Dyk ned i et udvalg af vores digitale samlinger, som inkluderer billeder, tryksager, håndskrifter, kort, sjældne bøger og meget andet.

[Søg direkte i Digitale samlinger](#)

**DET KGL.
BIBLIOTEK**

Royal Danish Library

Digitale samlinger

English

Fritekst

Grindsted

Tidligst yyyy-mm-dd

Senest yyyy-mm-dd

Søg

Digitale samlinger

Billeder

Samlinger

- Albumsamlingen
- Arkitekturfotografier
- Arkitekturmodeller
- Arkitekturtegninger
- Avis- og bladarkiver
- Danske samling
- Den Nationale Fotosamling
- Diversesamlingen
- Fotografarkiver
- Fotografier af billedkunst
- Historisk Kronologisk Samling
- KUB Frederiksbergs arkiv
- Kunstnersignaturer
- Modeltegninger
- Plakatsamlingen
- Portrætsamlingen
- Postkortsamlingen**
- Danmark
 - A
 - B
 - C
 - D
 - E
 - F

Du søgte efter

Grindsted

Be gynd forfra

« Forrige | 1 - 30 af 180 | Næste »

Sorter efter

30 pr. side

Grid view icons

Ældre kort som slægtshistoriske kilder

Et eksempel til
inspiration...

**DET KGL.
BIBLIOTEK**

Royal Danish Library

Jagten på et slægts- navns oprindelse

- en historie til inspiration

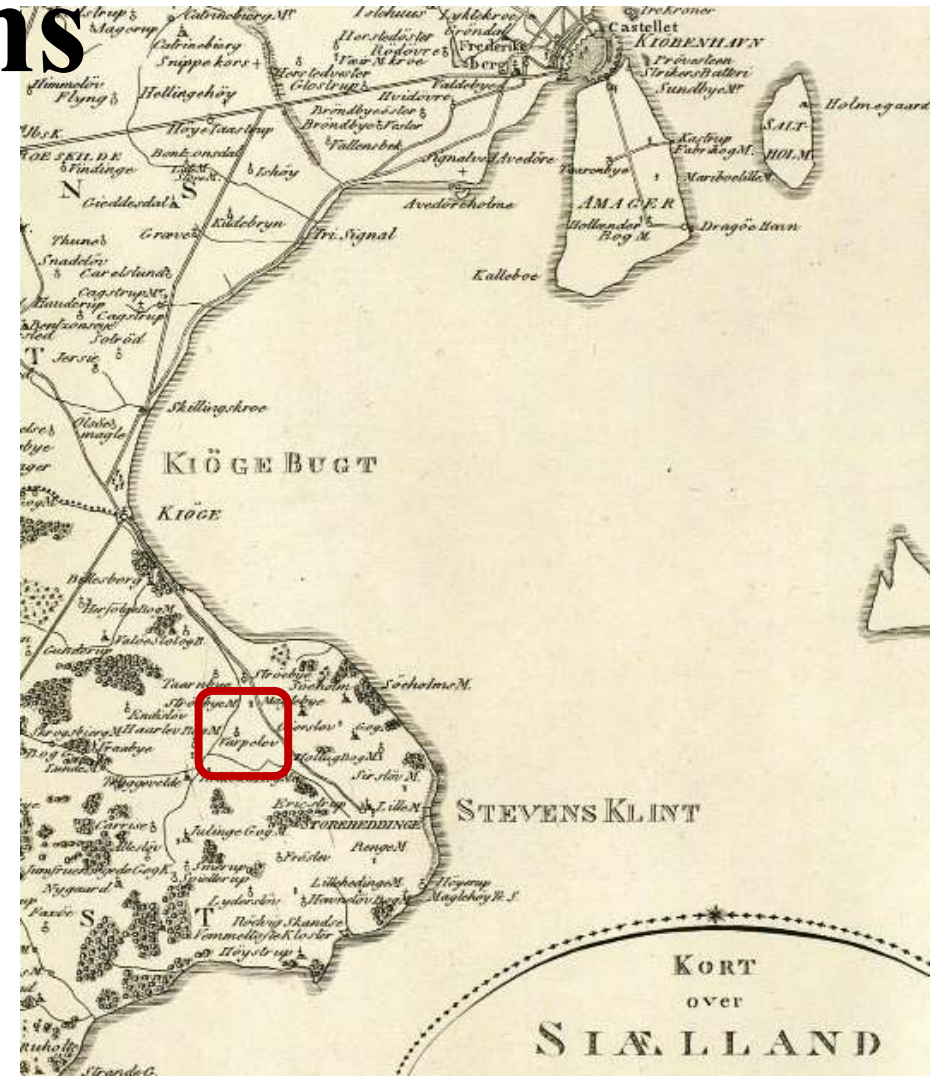
**DET KGL.
BIBLIOTEK**

Royal Danish Library

Jagten på et slægtsnavns oprindelse: *Dahl*

Min tiptipoldefar, *Hans Hansen Dahl*, kom i 1836 til landsbyen Varpelev på Stevns som enelærer og kirkesanger. Med sig havde han det navn, der skulle blive kommende generationers slægtsnavn: *Dahl*.

Men hvor kom navnet fra?

En enkelt søgning på *Hans Hansen Dahl* i FT1850 afslører...

Præstø, Stevns, Varpelev, Varpelev by, , 1. Skolen, FT-1850, B5316

Hans Hansen Dahl
var født i Kirke
Værløse ca. 1807

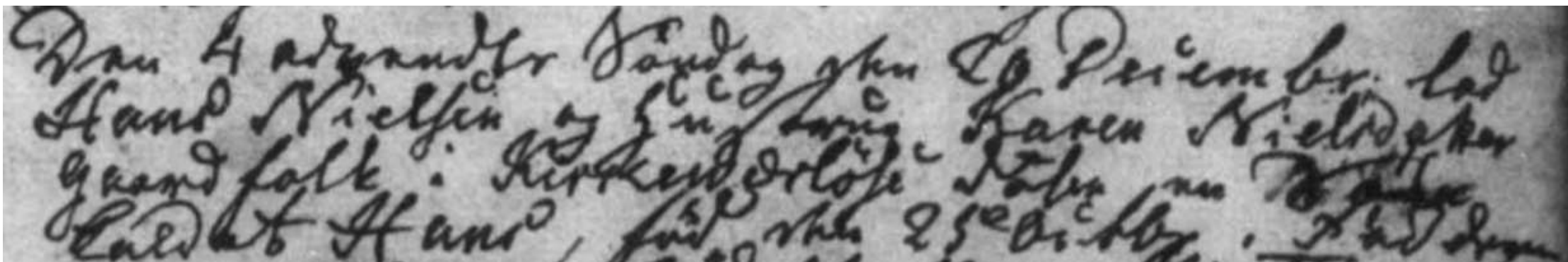
Navn:	Alder:	Status:	Stilling i familien:	Erhverv:	Fødested:
Hans Hansen Dahl	43	Gift		Skolelærer, husfader	Kirkeværløse, Københavns amt
Sidse Marie Madsen	34	Gift		hans kone	Magleby sogn, Præstø amt
Karen Marie Hansine Dahl	13	Ugift		deres barn	her i sognet
Anna Maria Dahl	9	Ugift		deres barn	her i sognet
Hans Peter Dahl	5	Ugift		deres barn	her i sognet
Mads Christian Dahl	1	Ugift		deres barn	her i sognet
Karen Hemmingsdatter	19	Ugift		Tjenestepige	Magleby sogn, Præstø amt

Turen går nu fra Varpelev til Kirke Værløse...

I Værløse Sogn finder vi Hans Hansen Dahls dåb i 1807...

"Den 4 advendts Søndag den 20 December lod Hans Nielsen og hustru Karen Nielsdatter gaardfolk i Kirke Værløse døbe en Søn kaldet Hans, fød d. 25. octbr. ..."

(Værløse Sogn, enesteministerialbog 1805-1814, 17)

**DET KGL.
BIBLIOTEK**

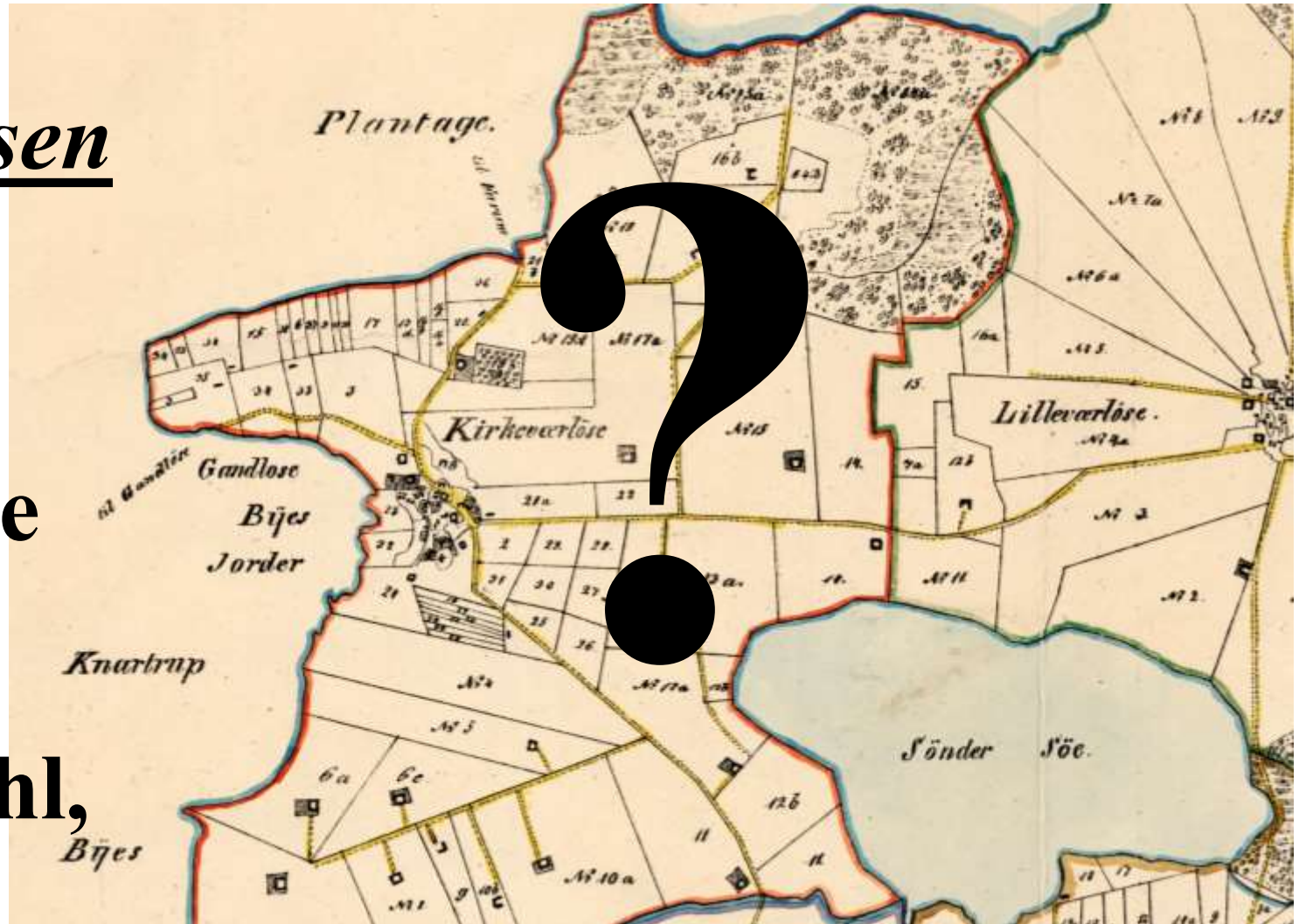
Royal Danish Library

Navnet ”*Dahl*” blev altså ikke båret af hverken Hans Hansens Dahls far, *Hans Nielsen*, eller af hans mor, *Karen Nielsdatter*. Men hvor kom navnet så fra?

Ifølge Danmarks gamle Personnavne, II, Tilnavne, A-K er tilnavnet Dal ”Vel almindeligvis Tilnavn på en Mand, som bor i en Dal.”

Med oplysningen om, at Hans Nielsen var gårdmand i Kirke Værløse i starten af 1800-tallet, kan vi finde *præcis* den gård, hvor hans søn, Hans Hansen Dahl, voksede op...

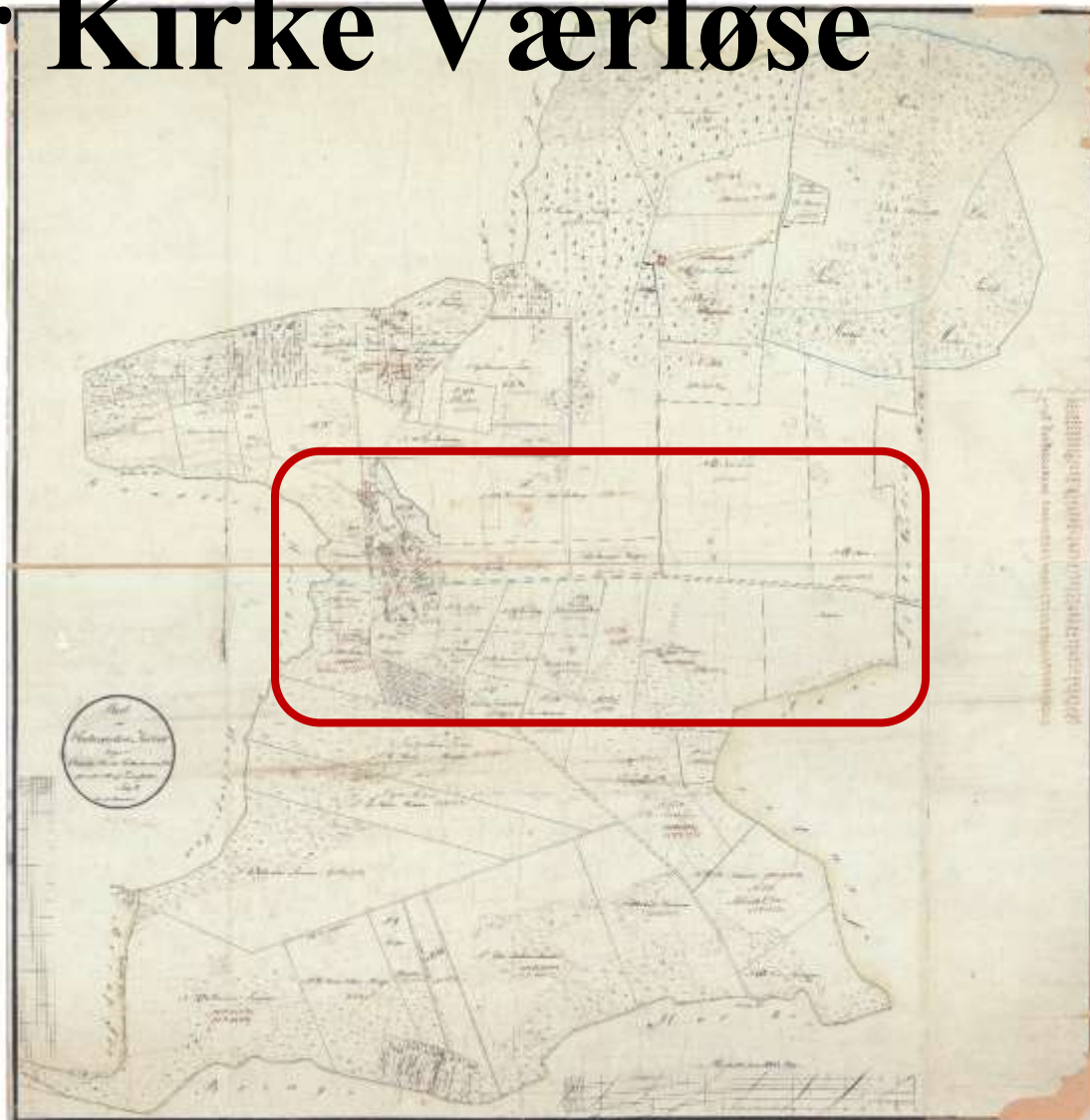
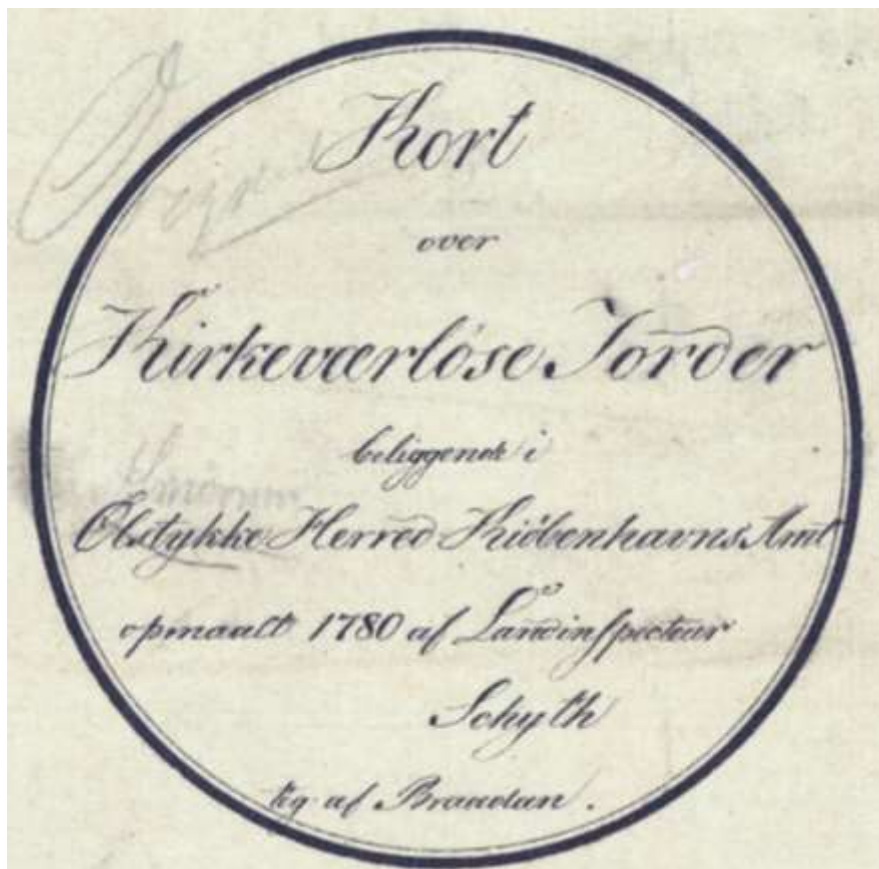

Kendes ejerlav samt navn på et jordbesiddende familieoverhoved i et landsogn i starten af 1800-tallet...

Kan man via *Original-1-kortet* på *Historiskekort.dk* finde den præcise placeringen af familiens ejendom

The screenshot shows the 'Historiske Kort' website interface. A red box labeled '1.' highlights the logo and name 'Historiske Kort Klimadatastyrelsen'. A red box labeled '2.' highlights the search bar containing 'Kirke Værløse'. A red box labeled '3.' highlights the 'Kortgrupper' dropdown menu. A red box labeled '4.' highlights the 'Kortværker' dropdown menu. The search results show two maps for 'Kirke Værløse By, Væ...' with details like '1809 - 1854' and '1799 - 9999'. Filter buttons for 'Kirke Værløse', 'matrikelkort', and 'Original 1' are also visible.

Original-1-kort over Kirke Værløse gældende fra 1809 til 1854

Original-1-kort over Kirke Værlose gældende fra 1809 til 1854

Kender man først en ejendoms ejerlav og matr.nr., kan man finde ejendommen på *Danmark set fra luften*...

The screenshot shows the 'Danmark set fra luften' web application. The header includes the logo 'KGL. DANMARK SET FRA LUFTEN FOR GOOGLE' and navigation links: 'KOM GODT I GANG', 'MEST AKTIVE BRUGERE', 'STATISTIK', 'BRUGERFORUM', and a 'Log ind' button. The main interface features a search bar, a sorting dropdown set to 'Ingen sortering', and a map of Denmark with numerous green location pins. A red square highlights a specific area on the map. On the left side, there is a sidebar with a historical image from 1990, labeled 'Arstal: 1990', 'Sted: Danmark, Sjælland, Solrød Strand', and 'Id: LLOXXX-90_2417.tif'. Below this, another historical image from 1988 is partially visible, labeled 'Overgård - 1988 -'. The bottom right corner of the map area contains the text 'Leaflet | © Styrelsen for Dataforsyning og Effektivisering'.

Zoom ind på området, hvor ejendommen lå... Klik på ikonet med kortlag...

The screenshot shows the 'Danmark set fra luften' (Denmark seen from the air) web application. The interface includes a search bar, a settings gear, and a 'Log ind' button. The main map area displays a satellite view of a residential area with yellow outlines and green location pins. A red box highlights a specific plot in the center, and another red box highlights the layer icon in the top right corner. The left sidebar shows a history of images, with the 1982 image selected. The 1982 image is titled '(1982)' and has the following details: 'Årstat: 1982', 'Sted: Danmark, Sjælland, Værløse', and 'Id: GP0006A-82_152.tif'. The 1974 image is also visible below it. The bottom right corner of the map area contains the text 'Leaflet | © Styrelsen for Dataforsyning og Effektivisering'.

Sæt hak ved *matrikler*, og find ejendommens matr.nr på kortet...

The screenshot shows the 'Danmark set fra luften' (Denmark from the air) website. The main map displays a residential area with property boundaries outlined in red and green location pins. A red box highlights a specific property, and a red arrow points to a zoomed-in view of that property. The interface includes a search bar, a settings icon, and a 'Log ind' button. The map shows a grid of houses with blue roofs and green lawns. The zoomed-in view shows a single house with a blue roof and a green lawn.

Indlæs et ældre topografisk kort for at finde den præcise placering og eventuelle navn...

 DANMARK SET FRA LUFTEN
- FRA GOOGLE

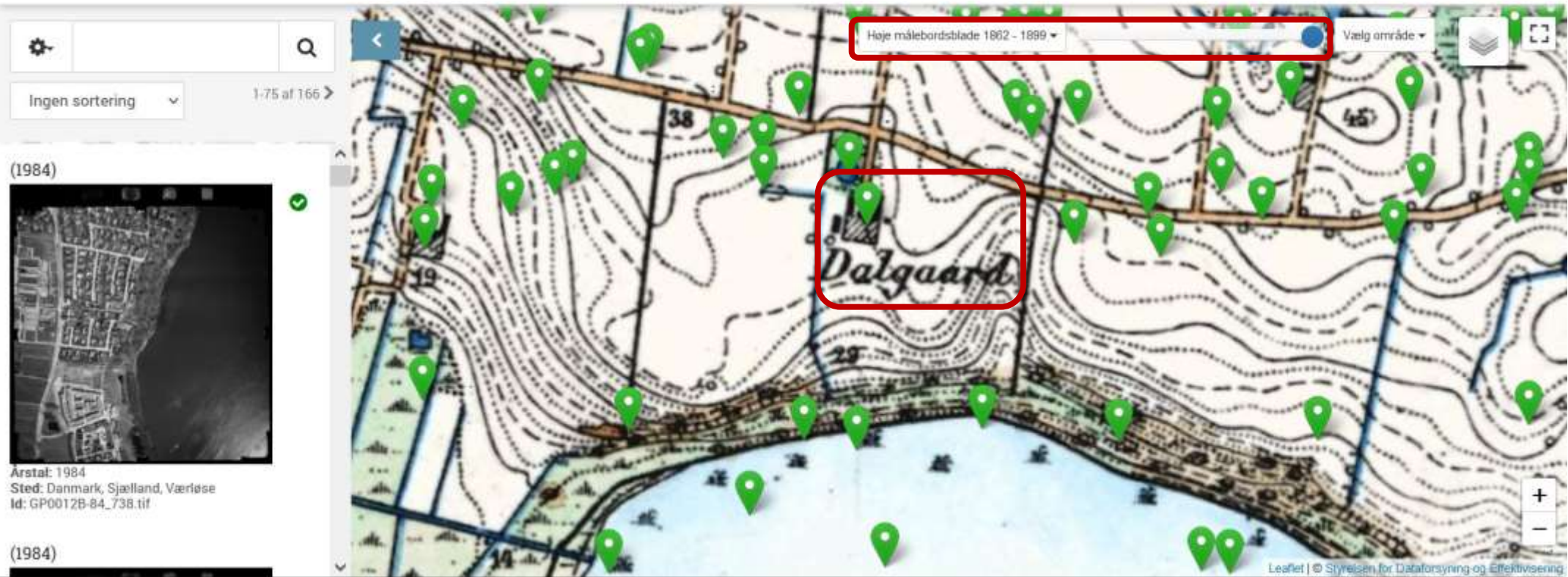
KOM GODT I GANG

MEST AKTIVE BRUGERE

STATISTIK

BRUGERFORUM

Log ind

(1984)

**DET KGL.
BIBLIOTEK**
Royal Danish Library

<https://www.kb.dk/danmarksetfraluften/>

Ved at filtrere vores søgning til skråfotos, finder vi et enkelt billede af *Dalgaard*...

The screenshot shows the 'Danmark set fra luften' website interface. On the left, a search filter panel is visible with several red annotations: '1.' points to the settings gear icon, '2.' points to the 'Skråfoto' dropdown menu, and '3.' points to the search icon. The filter panel includes fields for 'Ryd søgning', 'Ingen sortering', 'Sted:', 'Bygningsnavn:', 'Person:', 'Tidsperiode (1890-2015):', 'Vælg billedeserie' (set to 'Alle'), and 'Vælg materialetype' (set to 'Skråfoto'). The main map area shows a topographic map of Dalgaard with a red location pin and a red box labeled '4.' around it. The map title is 'Hoje målebordsblade 1882 - 1899'. The website header includes 'DANMARK SET FRA LUFTEN - FRA GOOGLE', navigation links like 'KOM GODT I GANG', 'MEST AKTIVE BRUGERE', 'STATISTIK', 'BRUGERFORUM', and a 'Log ind' button.

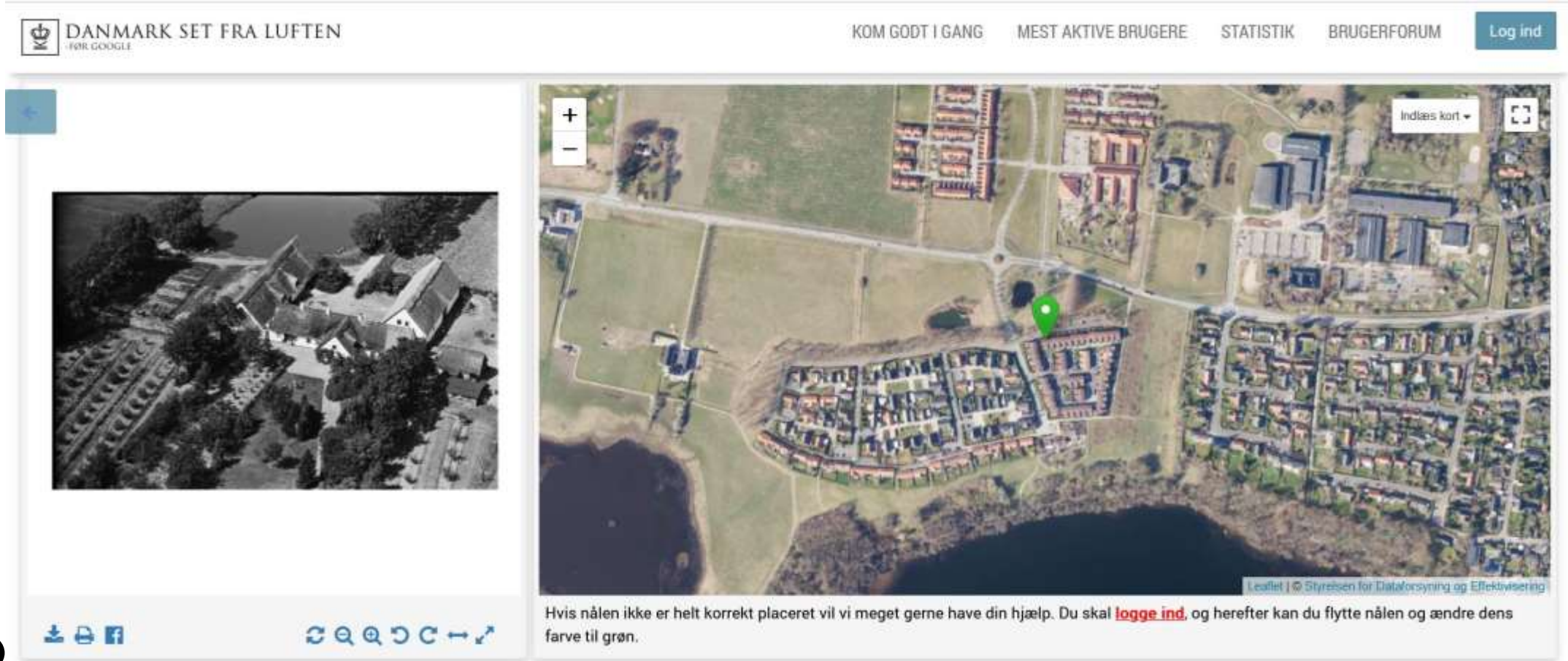
Klik på billedet i venstremenuen eller på den grønne nål på kortet...

... for at komme til billedets *landing page*.

DANMARK SET FRA LUFTEN
- FØR GOOGLE

KOM GODT I GANG MEST AKTIVE BRUGERE STATISTIK BRUGERFORUM Log ind

The screenshot shows the website 'Danmark set fra luften' (Denmark seen from the air). The main content area is split into two panels. The left panel shows a zoomed-in aerial view of a residential building complex. The right panel shows a wider aerial view of the same area, with a green pin marking a specific location. Below the right panel, there is a text prompt: 'Hvis nålen ikke er helt korrekt placeret vil vi meget gerne have din hjælp. Du skal **logge ind**, og herefter kan du flytte nålen og ændre dens farve til grøn.' (If the pin is not perfectly placed we would very much appreciate your help. You must **log in**, and then you can move the pin and change its color to green.)

Indlæs kort

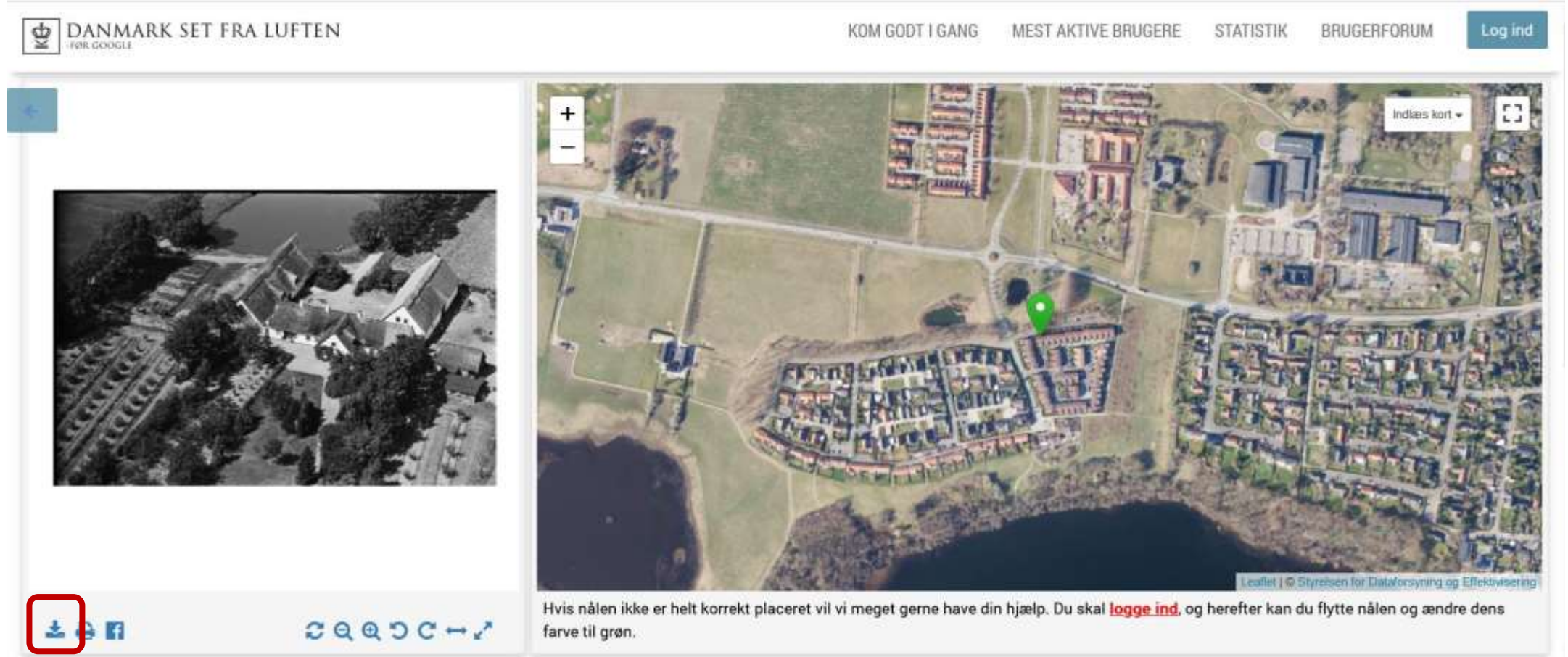
Leaftel | © Styrelsen for Dataindsyn og Effektivisering

Hvis nålen ikke er helt korrekt placeret vil vi meget gerne have din hjælp. Du skal **logge ind**, og herefter kan du flytte nålen og ændre dens farve til grøn.

Her kan du downloade billedet...

Klik på download-ikonet, højreklik på billedet og vælg *Gem som...*

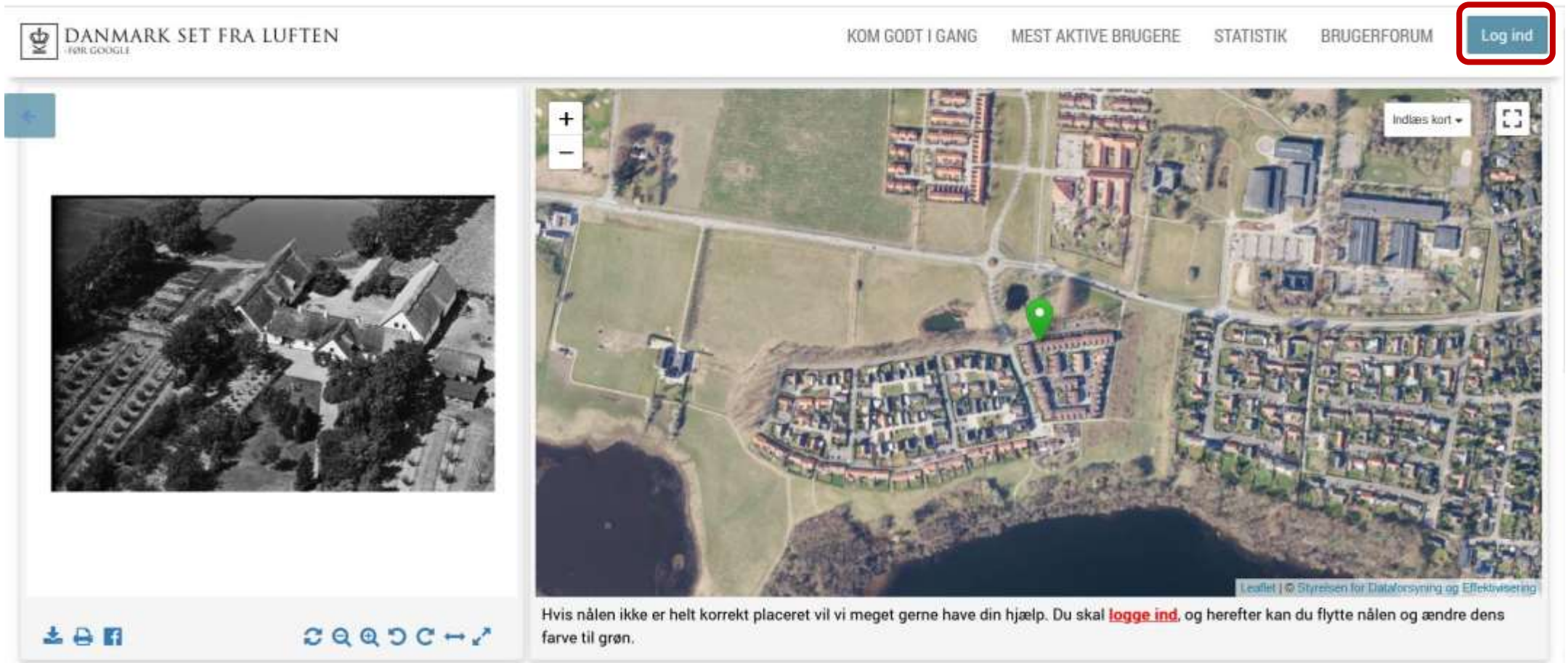
The screenshot shows the website 'DANMARK SET FRA LUFTEN' by Google. The main content is an aerial view of a residential area. On the left, there is a smaller, zoomed-in version of the same area. At the bottom left of the main image, a red square highlights a download icon (a downward arrow). Below the main image, there is a text box that reads: 'Hvis nålen ikke er helt korrekt placeret vil vi meget gerne have din hjælp. Du skal **logge ind**, og herefter kan du flytte nålen og ændre dens farve til grøn.' The website header includes navigation links: 'KOM GODT I GANG', 'MEST AKTIVE BRUGERE', 'STATISTIK', 'BRUGERFORUM', and a 'Log ind' button. The footer includes the logo for 'DET KGL. BIBLIOTEK' (Royal Danish Library).

Log ind og scroll ned på siden for at se, rette eller tilføje metadata...

DANMARK SET FRA LUFTEN
FØR GOOGLE

KOM GODT I GANG MEST AKTIVE BRUGERE STATISTIK BRUGERFORUM **Log ind**

The screenshot shows the 'Danmark set fra luften' website. At the top, there is a navigation bar with links for 'KOM GODT I GANG', 'MEST AKTIVE BRUGERE', 'STATISTIK', 'BRUGERFORUM', and a 'Log ind' button highlighted with a red box. Below the navigation bar, there is a large aerial view of a building complex on the left and a map on the right. The map shows a residential area with a green pin placed on a building. Below the map, there is a text box that reads: 'Hvis nålen ikke er helt korrekt placeret vil vi meget gerne have din hjælp. Du skal **logge ind**, og herefter kan du flytte nålen og ændre dens farve til grøn.' At the bottom left of the map area, there are social media icons for download, print, and Facebook, and a search bar.

Tilføj eller ret data... Sæt hak i ”Du skal...” Klik derefter på diskette-ikonet for at gemme...

DANMARK SET FRA LUFTEN
KOM GODT I GANG MEST AKTIVE BRUGERE STATISTIK BRUGERFORUM 23248 POINT Log ud

Oplysninger

Sidst rettet: 2019-05-09 12:38

2. Du skal acceptere Det Kgl. Biblioteks Reglement 3.

Titel: Dalgård - 1936-1938 -

Person:

Bygningsnavn: Dalgård

Sted: Danmark, Sjælland, Værløse

Vejnavn: Kirke Værløsevej

Husnummer:

Lokalitet: Kirke Værløse

Postnummer: 3500

By: Værløse

Sogn: Værløse

Matrikelnummer: 14 1.

Kommentarer

Tilføj kommentar

Emneord

Tilføj emneord

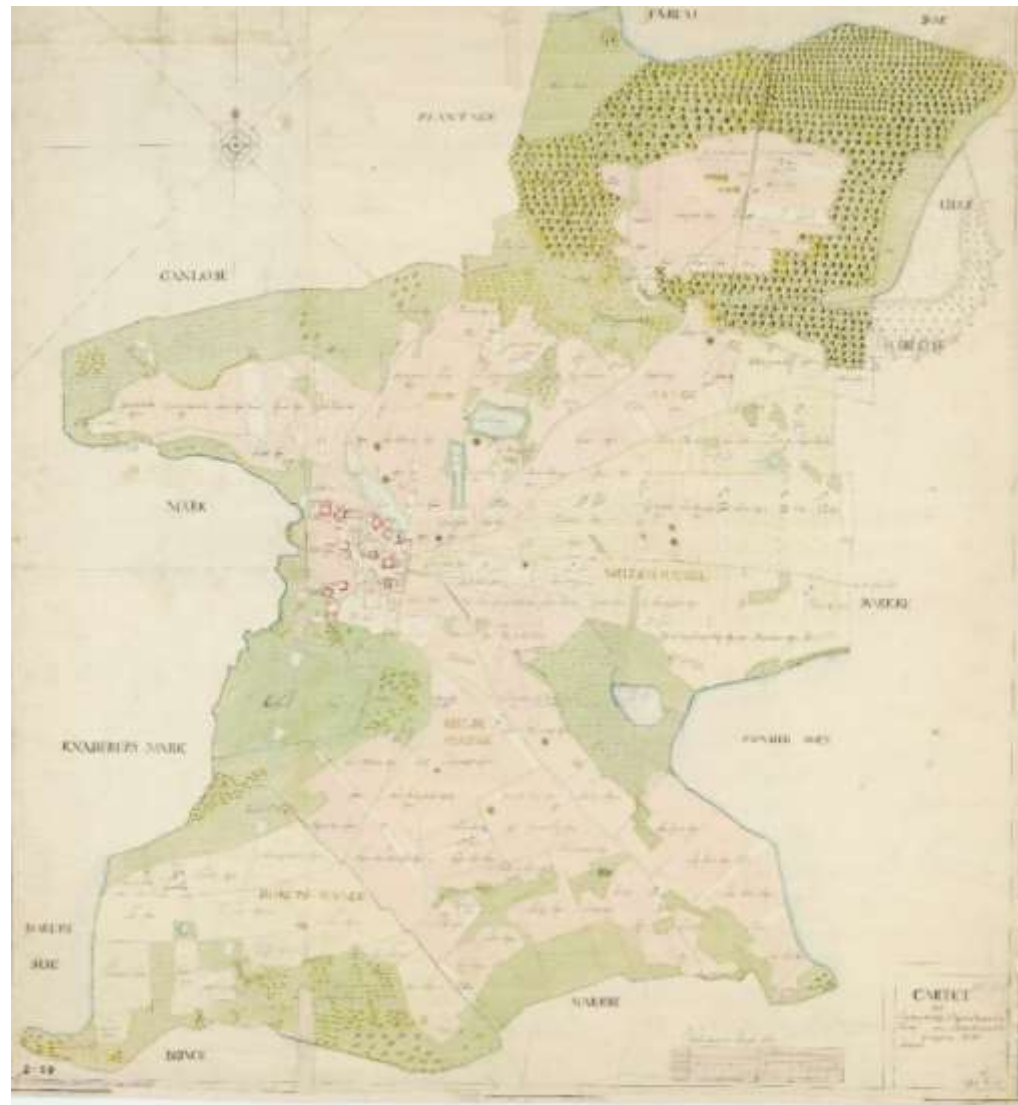

**Gården, hvor
Hans Hansen
Dahl voksede
op, fik altså
navnet
*Dalgaard.***

**Men hvor fik
gården sit
navn fra?**

**Kirke Værløse
ejerlav blev opmålt
allerede i 1780 i
forbindelsen med
udskiftningen – og
heldigvis er *Ældste
Originalkort* også
bevaret...**

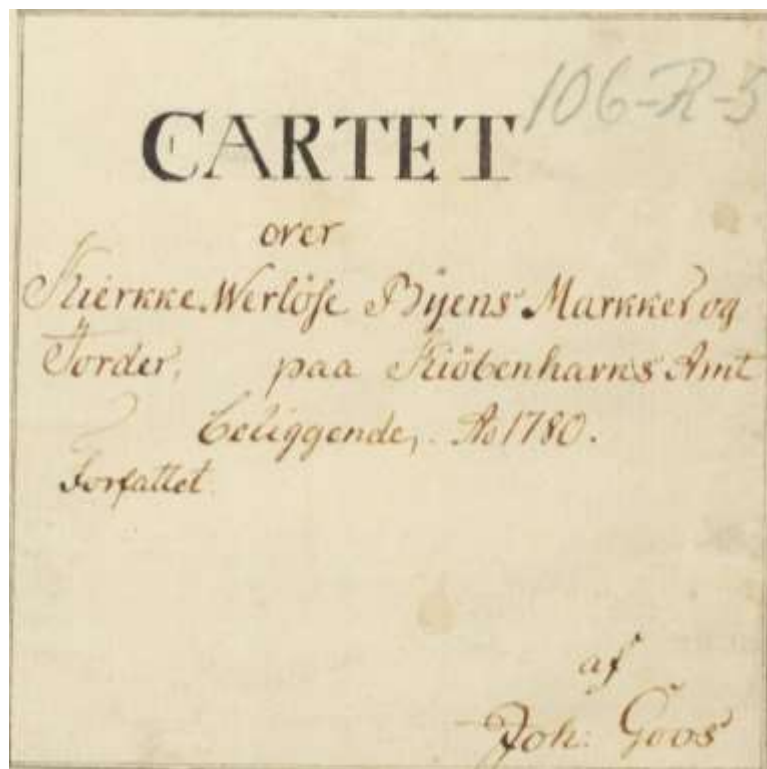
Vi finder *Ældste Originalkort* over Kirke Værløse på *Historiskekort.dk*...

The screenshot shows the 'Historiske Kort' website interface. At the top, the logo for 'Historiske Kort Klimadatastyrelsen' is visible. Below the header, there are three red numbers (1, 2, 3) indicating key steps in the search process. Step 1 points to a search bar containing 'Kirke Værløse'. Step 2 points to the 'Kortgrupper' filter dropdown menu. Step 3 points to the 'Kortværker' filter dropdown menu. To the right of the filters, there are three filter buttons: 'Kirke Værløse', 'landoekonomiskekort', and 'Ældste originalkort'. Below the filters, two map results are displayed for 'Kirke-Værløse By' (1780-1800). The first result is highlighted with a red box and shows a map with a red circle around the church area. The second result is a standard map view. The metadata for both results is as follows:

Metadata	Result 1	Result 2
Kortgruppe:	landoekonomi:	landoekonomi:
Kortværk:	Ældste original	Ældste original
Dækningsomræ:	Danmark	Danmark
Målestok:	1:4000	1:4000

Ældste Originalkort over Kirke Værløse gældende fra 1780 til 1800

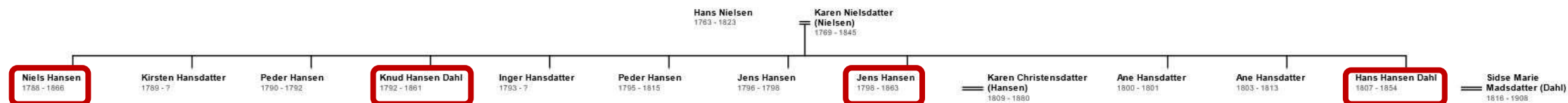
På *Ældste Originalkort* er ejerlavets marknavne noteret...

***Dalgaard* fik
altså (efter al
sandsynlighed)
navn efter den
mark, hvor
den blev
udflyttet til.**

Hans Nielsen og Karen Nielsdatter fik i alt 11 børn. Kun 4 af de i alt 7 drenge nåede selv at stifte familie...

Niels Hansen
1788 - 1866

Husmand

Knud Hansen Dahl
1792 - 1861

*Lærer –
uddannet fra
Jonstrup
Seminarium*

Jens Hansen
1798 - 1863

*Gårdmand –
overtog
Dalgaard*

Hans Hansen Dahl
1807 - 1854

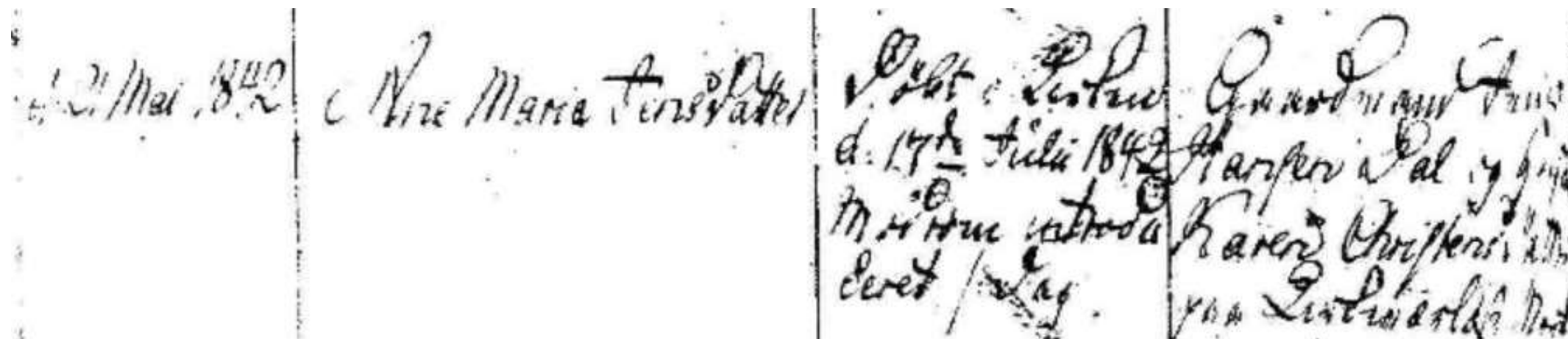
*Lærer –
uddannet fra
Jonstrup
Seminarium*

Kun Knud Hansen Dahl og Hans Hansen Dahl, der begge blev uddannet på Jonstrup Seminarium, tog officielt navnet *Dahl*.

Men navnet var også - i hvert fald i midten af 1800-tallet - (uofficielt) tilnavn for familien på Dalgaard...

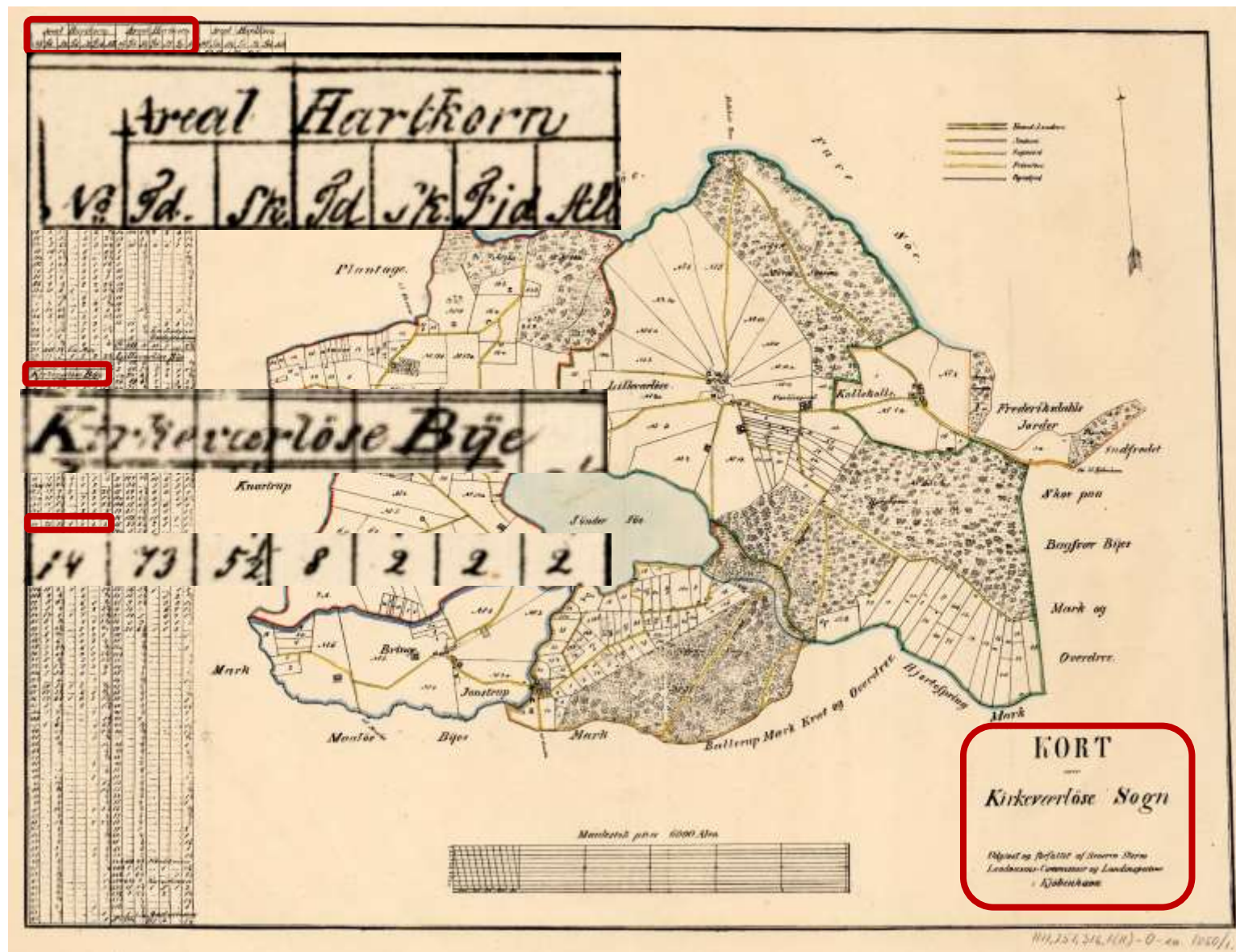
D. 21 Mai 1842. Ane Marie Jensdatter. Døbt i Kirken d. 17de Julii 1842. Moderen introduceret samme Dag. Gaardmand **Jens Hansen Dal** og Hustru Karen Christensdatter på Kirkewærløse Mark. (Værløse Sogn, hovedministerialbog 1841-1853, 49)

**Knud Hansen Dahl
og og Hans Hansen
Dahl tog altså efter
al sandsynlighed
navnet *Dahl*, fordi
det allerede var
familiens uofficielle
tilnavn.**

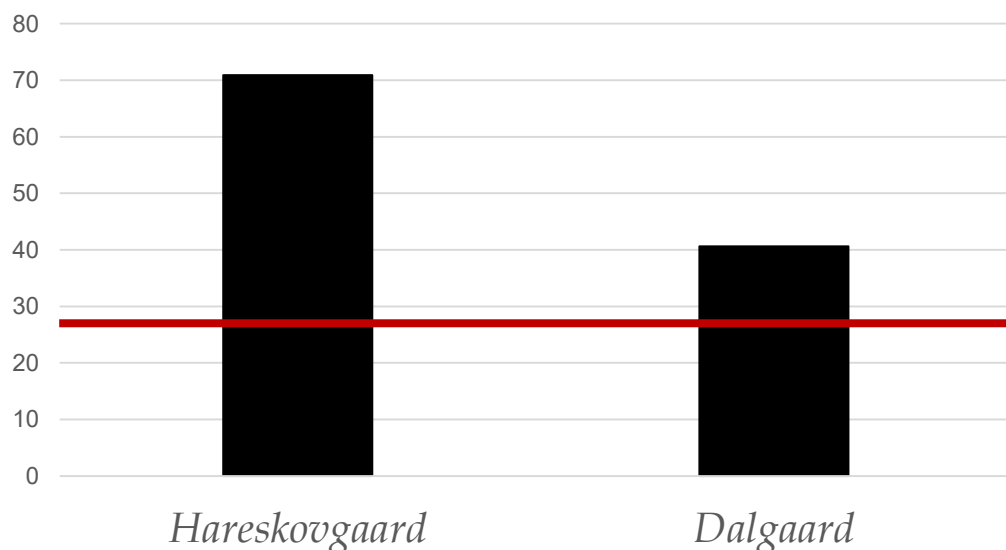

Gamle kort
 kan også
 afsløre
 detaljer om
 en ejendoms
 størrelse...

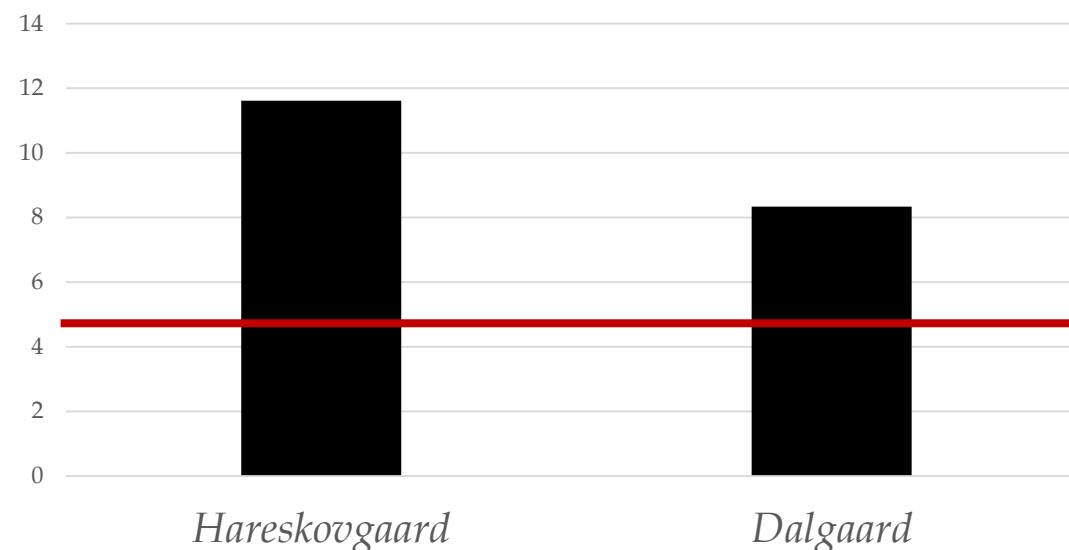

Gårdstørrelser i Værløse Sogn ca. 1850 ifølge Severin Sterm...

Jordtillæggende i hektar
Værløse Sogn ca. 1850

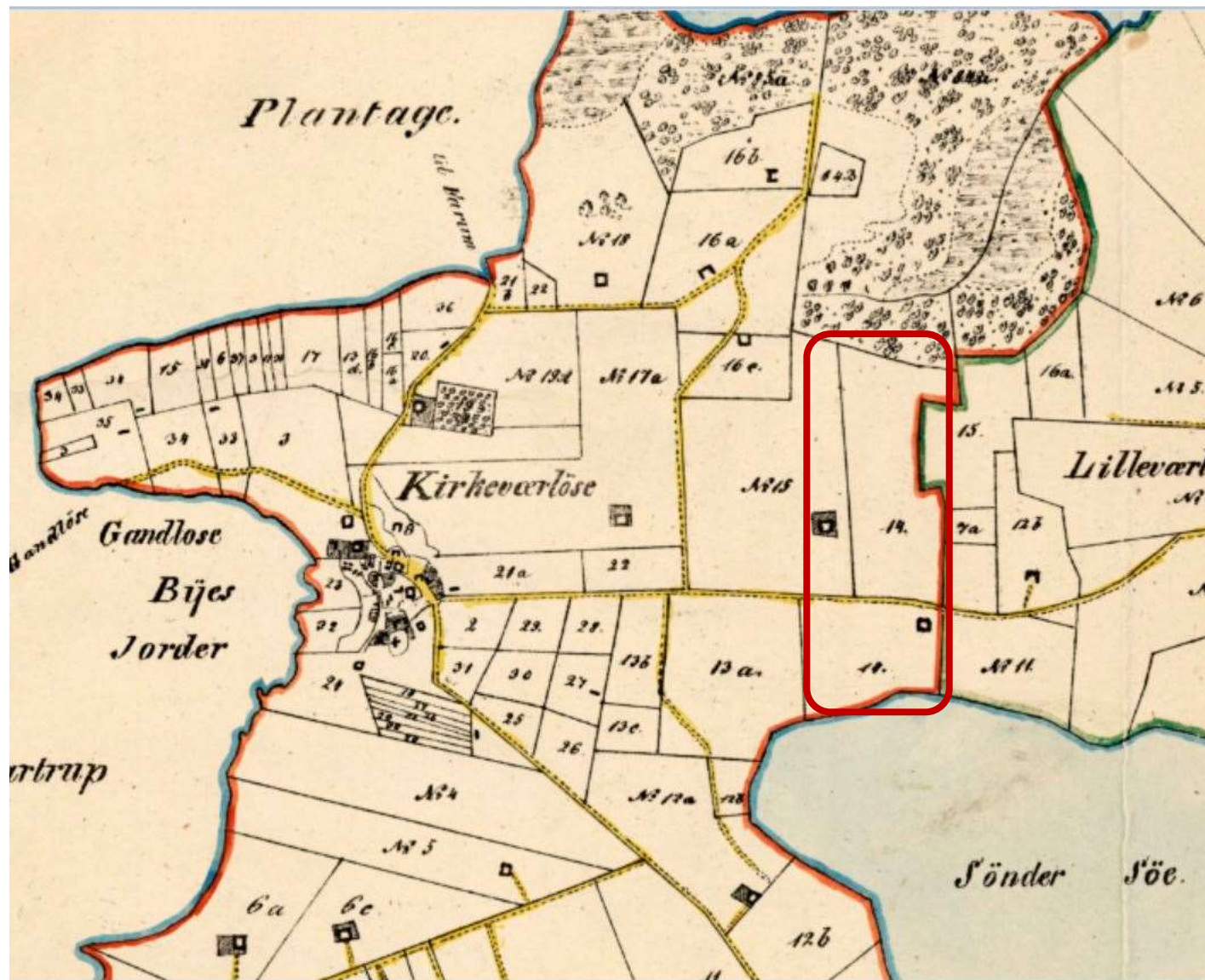
Jordvurdering i tønder hartkorn
Værløse Sogn ca. 1850

Til sammenligning er her vist Hareskovgaard, der var sognets største gård. Gennemsnittet for alle ejendomme på mindst en Td. Hkt., der dengang var grænsen for, hvornår en landejendom betragtedes som en gård, er vist med røde linjer.

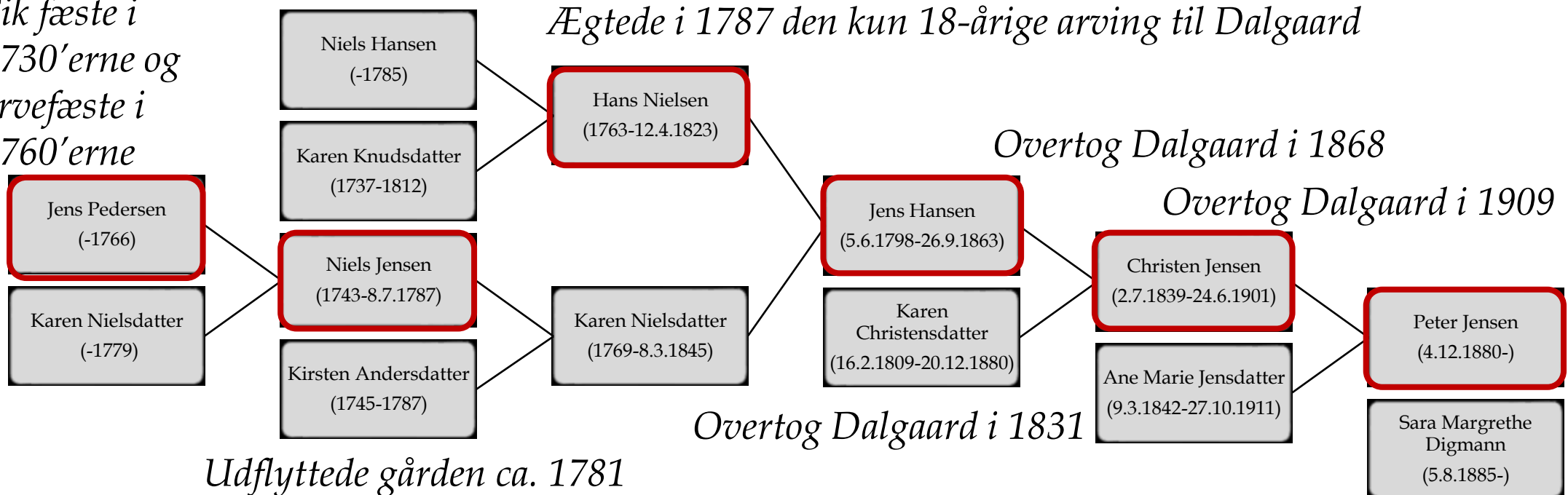

Severin Sterms kort viser, at *Dalgaard* i midten af 1800-tallet var blandt Værlose Sogns 20 største gårde.

Dalgaard gik i arv i seks generationer...

*Fik fæste i
1730'erne og
arvefæste i
1760'erne*

Først i 1916, efter mere end 175 år i samme slægt, blev *Dalgaard* solgt ud af familien.

Men da var det allerede 80 år siden, at Hans Hansen Dahl var kommet til Varpelev, havde indgået ægteskab med Sidse Marie Madsdatter, og givet det navn, der skulle blive kommende generationers slægtsnavn, videre.

Brug af luftfotos i en lokalhistorisk fortælling

Et eksempel til
inspiration...

**DET KGL.
BIBLIOTEK**

Royal Danish Library

Historien om en tordensten

- en historie til inspiration

**DET KGL.
BIBLIOTEK**

Royal Danish Library

Tordensten:

"En folkelig betegnelse for sten, som menes at være faldet ned fra himlen i forbindelse med lynnedslag. Forestillingen har bl.a. været knyttet til flintøkser fra stenalderen, som ifølge folketroen kunne beskytte mod lynnedslag, bringe lykke og værne mod trolddom...."

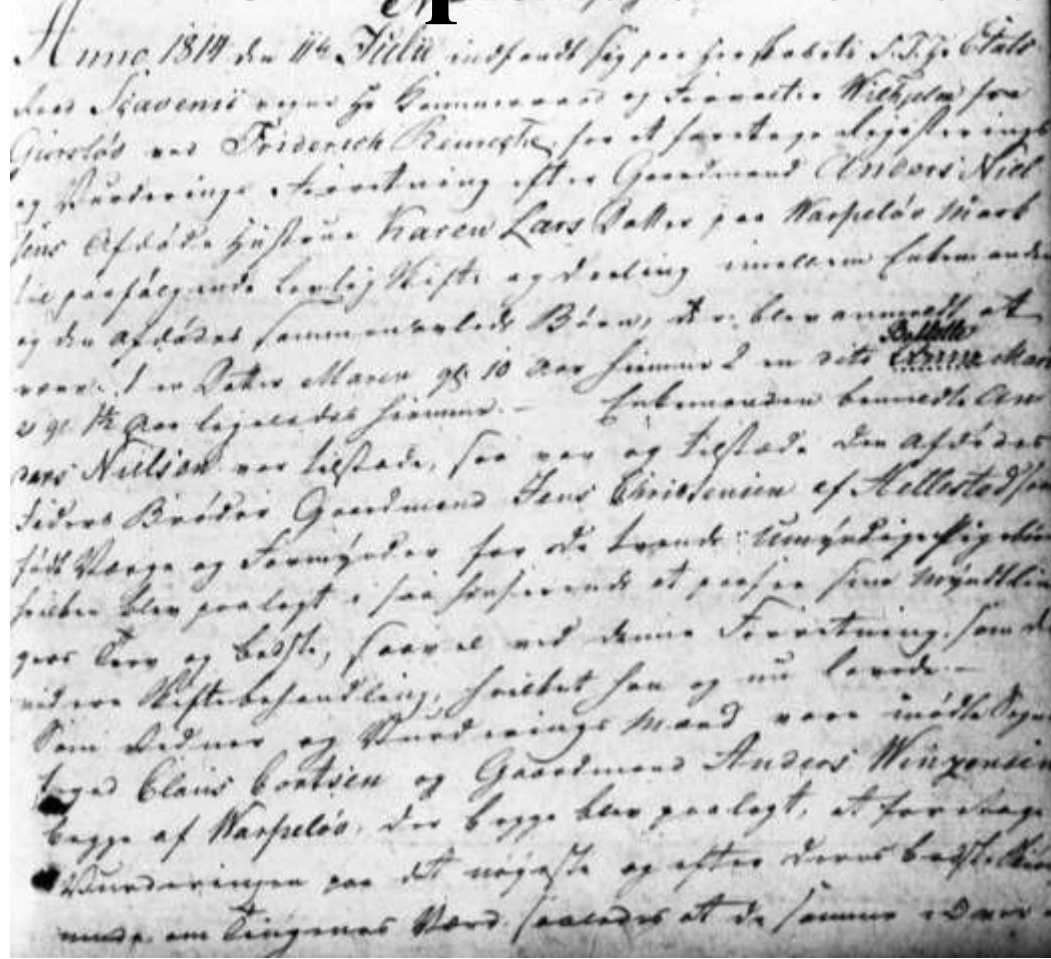
- Lex.dk

Turen går atter til Stevns og til Varpelev...

Min 3xtipoldemors skifte i 1814...

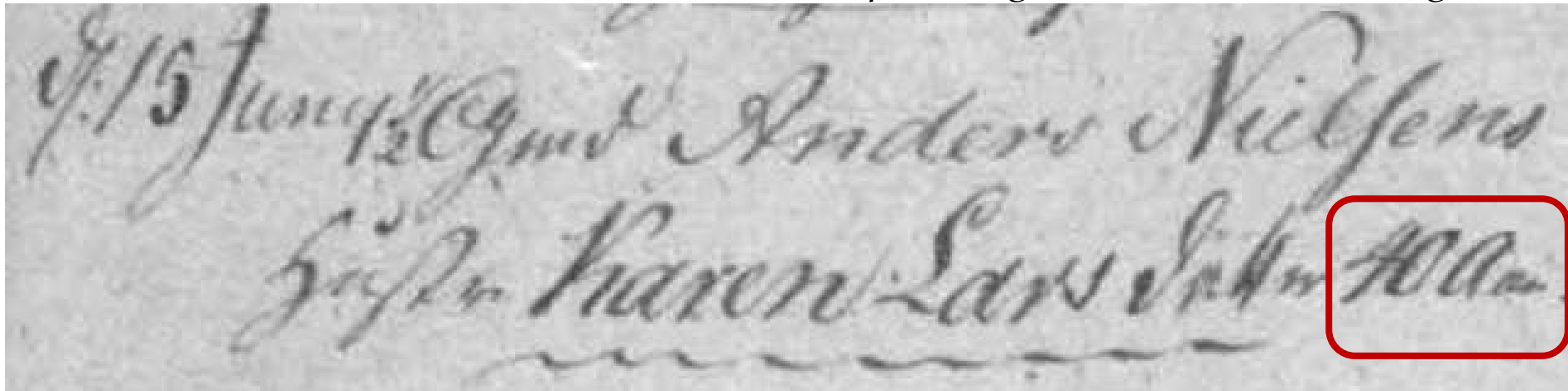

...Gaardmand Anders Nielsens afdøde
Hustru **Karen Larsdatter** paa
Varpelev Mark til paafølgende lovlig
Skifte og deeling imellem Enkemanden
og den afdødes sammenavlede Børn som
blev anmeldt at være 1) en Datter,
Maren gl. 10 Aar, hiemme 2) en ditto
Bolette Marie 1½ Aar ligeledes hiemme.
Enkemanden var tilstede, saa var og
tilstede den afdødes Faders Broder
Gaardmand Jens Christensen af
Hellested som født Værge og
Formynder for de tvende umyndige
Pigebørn...

Karen Larsdatter kom altså *sandsynligvis* fra Hellested...

Varpelev sogns enesteministerialbog, 1814

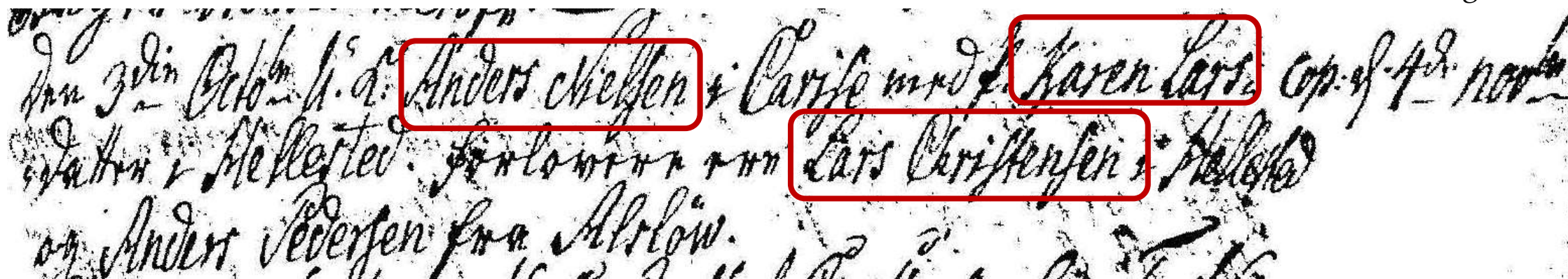

...og var født omkring 1774

Traditionelt bruges sådanne oplysninger til at søge efter dåb, vielse etc. i kirkebøgerne på f.eks. *Arkivalieronline*...

Hellested enesteministerialbog, 1798

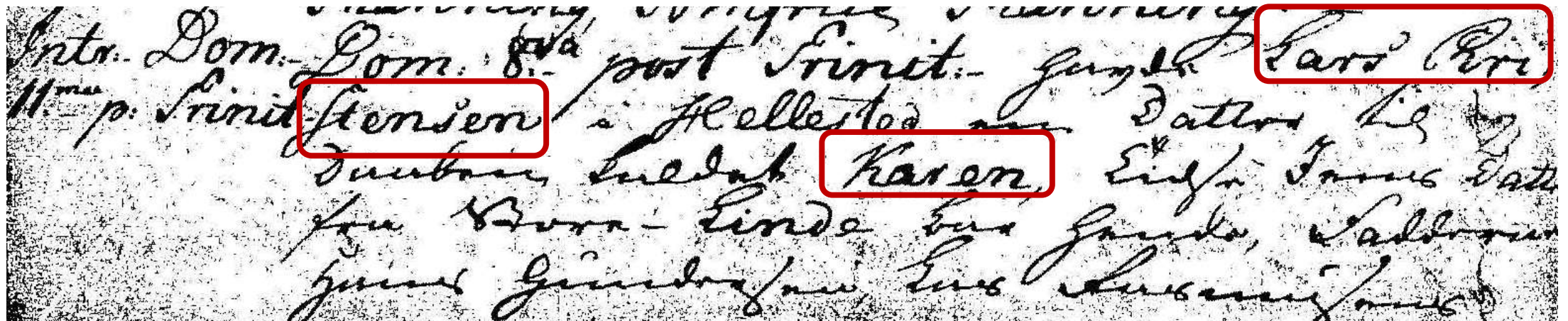

Den 3^{die} Octo^{br} u.k. Anders Nielsen i Carise med p. Karen Larsdatter i Hellested. Forloverne var Lars Christensen i Hellested og Anders Pedersen fra Alslöv. Cop. d. 4de nov^{br}.

Traditionelt bruges sådanne oplysninger til at søge efter dåb, vielse etc. i kirkebøgerne på f.eks. *Arkivalieronline*...

Hellested enesteministerialbog, 1775

Dom. 8de post Trinit. havde Lars Christensen i Hellested en Datter til Daaben kaldet Karen...

Eller søgning efter hele familier i folketællingerne f.eks. i *Dansk Demografisk Database*...

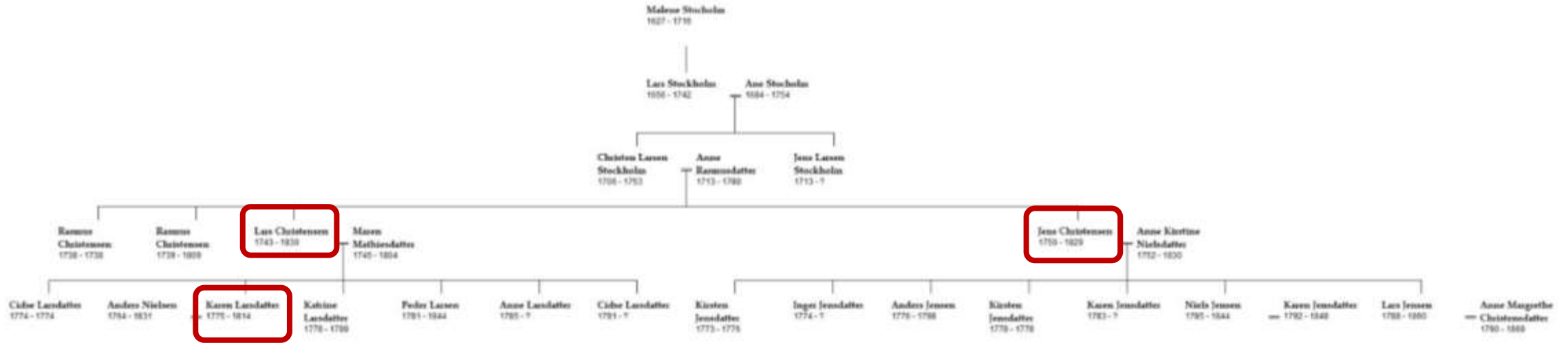
Folketælling 1787, Hellested sogn

Navn:	Alder:	Status:	Stilling i familien:	Erhverv:
Lars Christensen	46	gift	Husbond	Husmand og Væver
Maren Mathiesdatter	42	gift	Madmoder	
Karen Larsdatter	12	ugift	deres barn	
Cathrine Larsdatter	9	ugift	deres barn	
Anne Larsdatter	2	ugift	deres barn	
Peder Larsen	6	ugift	deres barn	

Navn:	Alder:	Status:	Stilling i familien:	Erhverv:
Jens Christensen	40	gift	Husbond	Bonde og Gårdbeboer
Anne Nielsdatter	39	gift	Madmoder	
Anders Jensen	10	ugift	deres barn	
Inger Jensdatter	12	ugift	deres barn	
Karen Jensdatter	4	ugift	deres barn	
Niels Jensen	2	ugift	deres barn	
Anne Rasmusdatter	73	enke	Mandens moder	

Med det formål at konstruere et slægtstræ...

**Historiske
luftfotos kan
imidlertid give
et indtryk af
det liv familien
levede, og det
lokalsamfund,
der omgav
den...**

Sylvest Jensen Luftfoto, 1956

**Hellested var
ikke en lille
landsby...
Ved ejerlavets
udskiftning i 1799
havde byen 17 gårde
og 28 huse.**

*"I Hellested er der
sytten ærlige mænd
– og så præsten og
degnen og mølleren
– det er tyve!"*

- Ældre lokal talemåde

Stevns - før udflytningen

Nu hvor vi kender ejerlav samt navnet på et jordbesiddende familieoverhoved i starten af 1800-tallet...

Kan vi via *Original-1-kortet* finde familiens ejendoms præcise placering...

The screenshot shows the 'Historiske Kort' website interface. At the top, there are three filter buttons: 'Hellested', 'matrikelkort', and 'Original 1', each with a red box around it and a red number (1, 2, 3) above it. Below these, a search bar contains 'Hellested' (marked with a red box and '1.'). The left sidebar has several filter categories: 'Dækningsområde', 'Kortgrupper', 'Kortværker', 'Gældende', 'Målestok', and 'Koordinater'. The 'Kortgrupper' and 'Kortværker' categories are highlighted with red boxes and red numbers '2.' and '3.' respectively. The main content area displays three map thumbnails with their respective details: 'Arneje By, Hellested' (1809-1860), 'Barup By, Hellested' (1809-1855), and 'Hellested By, Hellested' (1809-1861). Each result shows 'Kortgruppe: matrikelkort' and 'Kortværk: Original 1'.

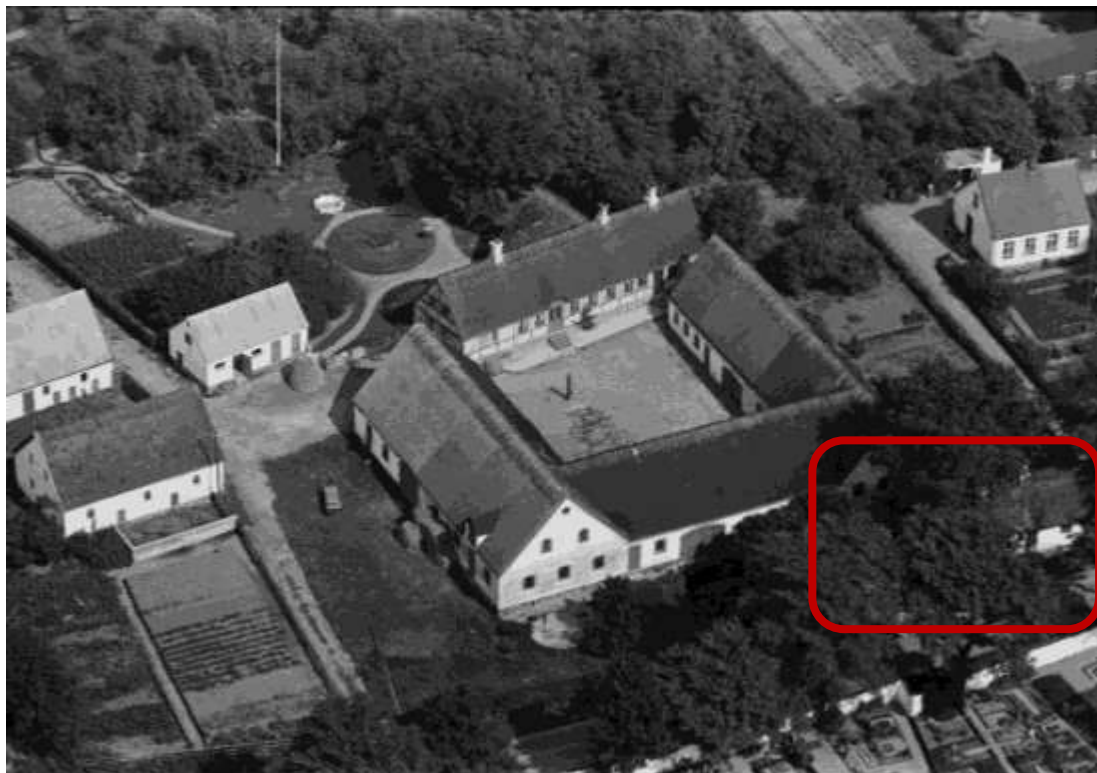
Original-1-kort over Hellested gyldigt fra 1809-1861...

Kender man en
ejendoms
præcise
placering, kan
man via
*Danmark set fra
luften* finde
historiske
luftfotos af
ejendommen...

Sylvest Jensen Luftfoto, 1936-1938

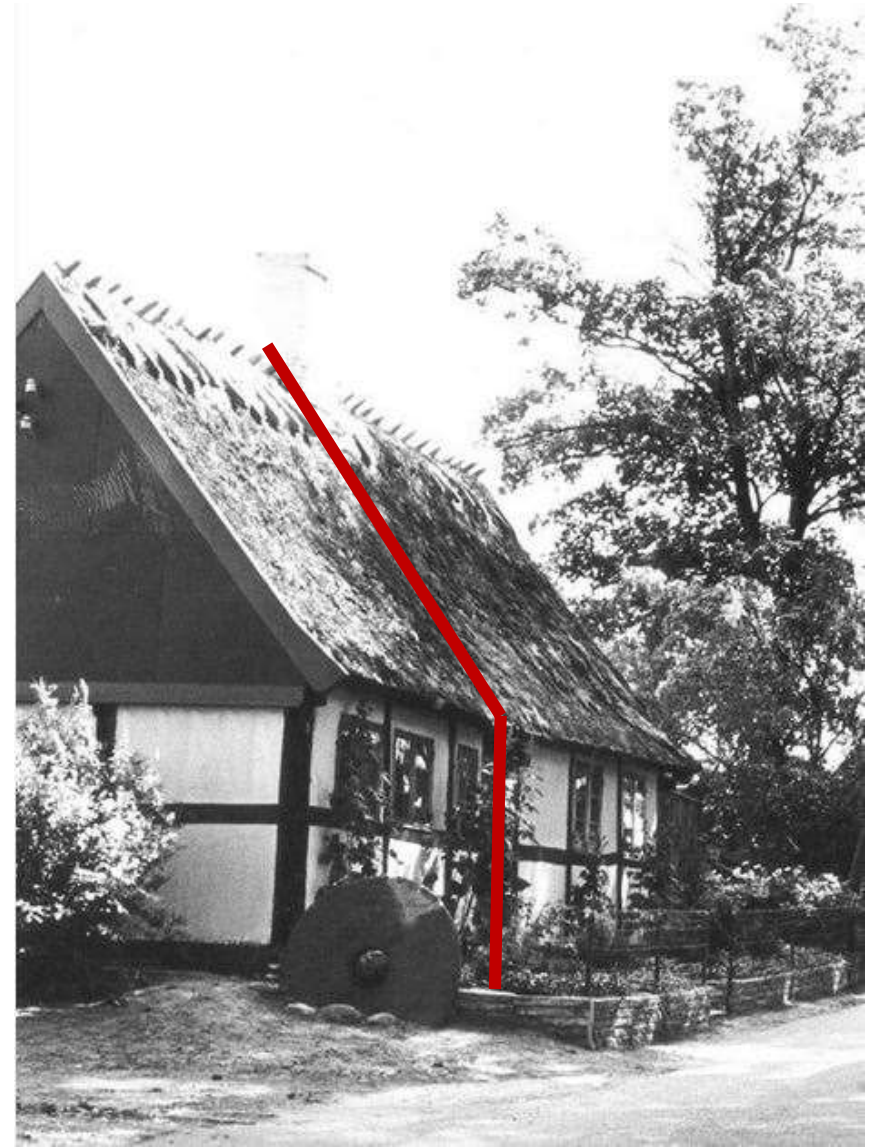

Sylvest Jensen Luftfoto, 1936-1938

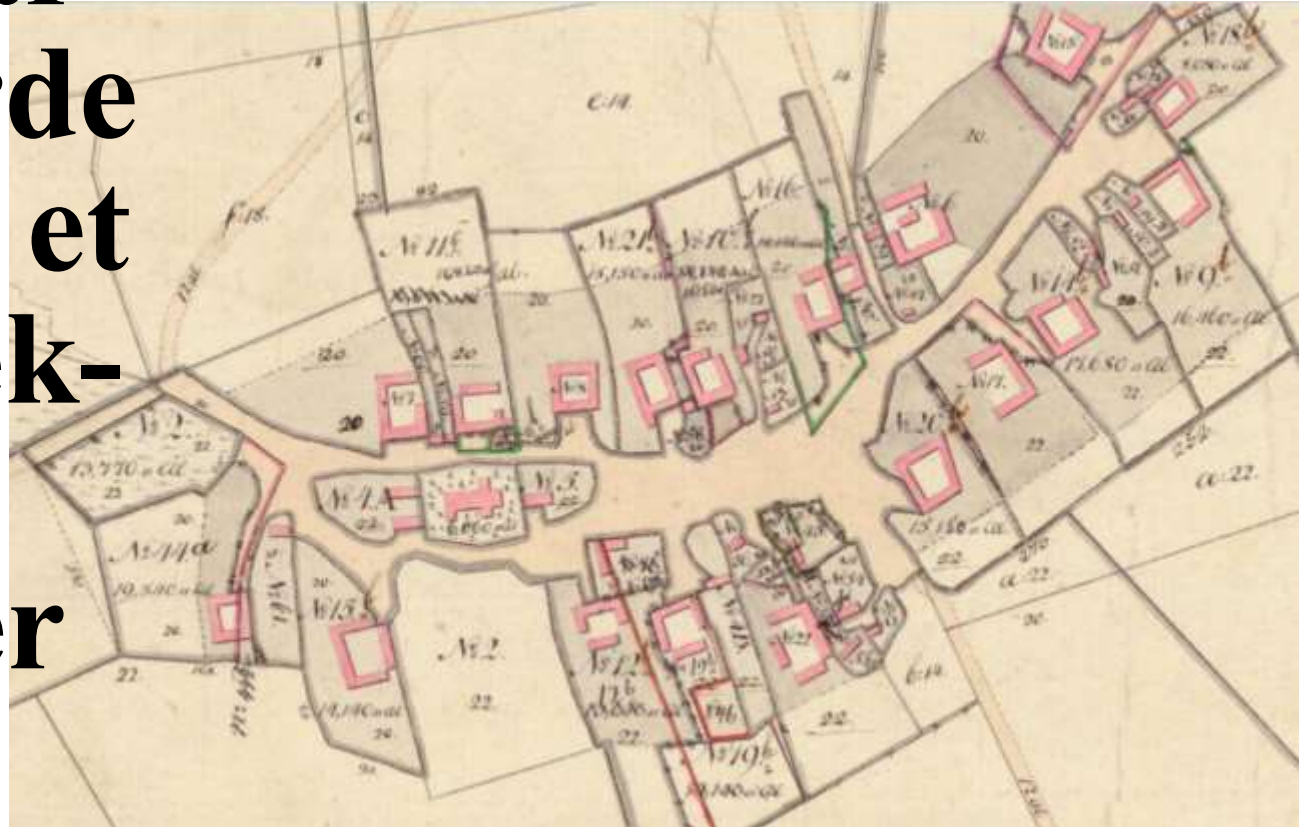

**Ifølge BBR var huset,
der i dag er nedrevet,
bygget i 1750 og på 80
m²...**

**Men det var et dobbelthus!
Karen Larsdatter voksede
op med sin far, mor og fire
søskende i den venstre
(mindste) del af huset.**

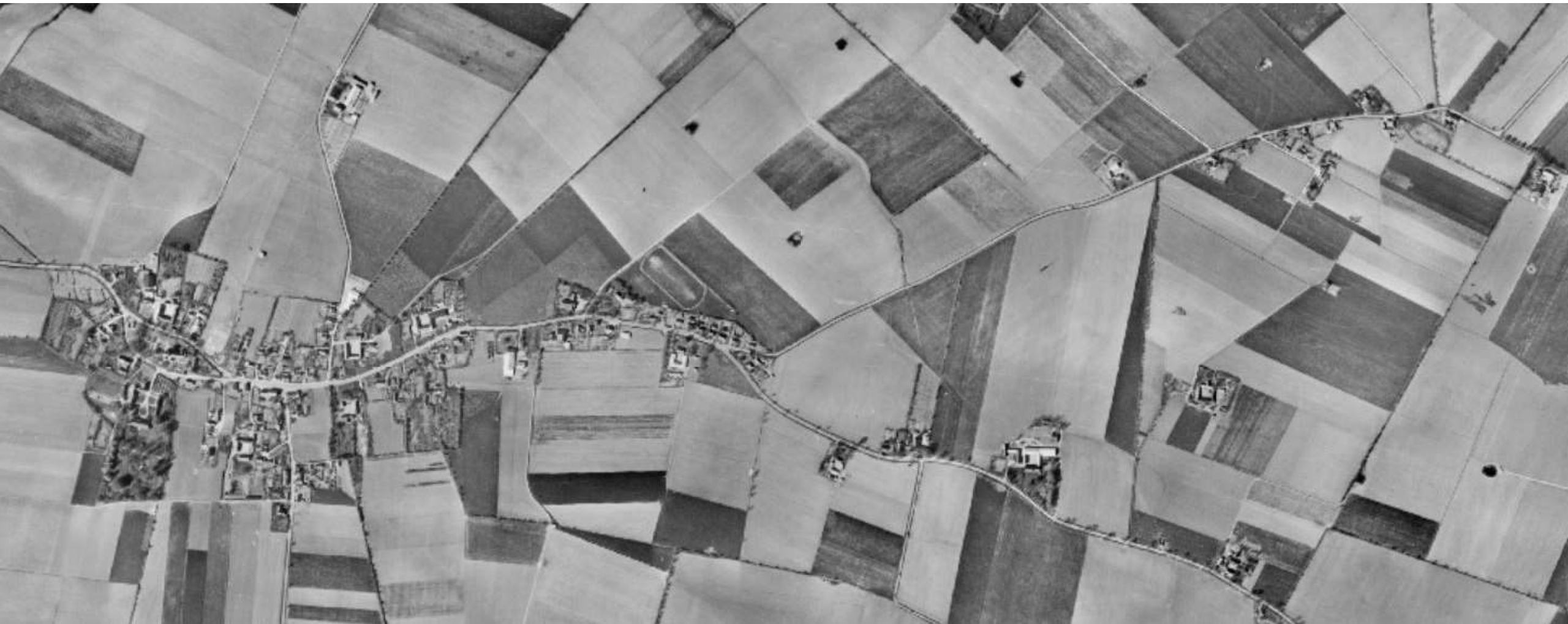
**Ældre luftfotos af
byens ældste gårde
og huse kan give et
indtryk af arkitek-
turen i den by,
Karen Larsdatter
voksende op i...**

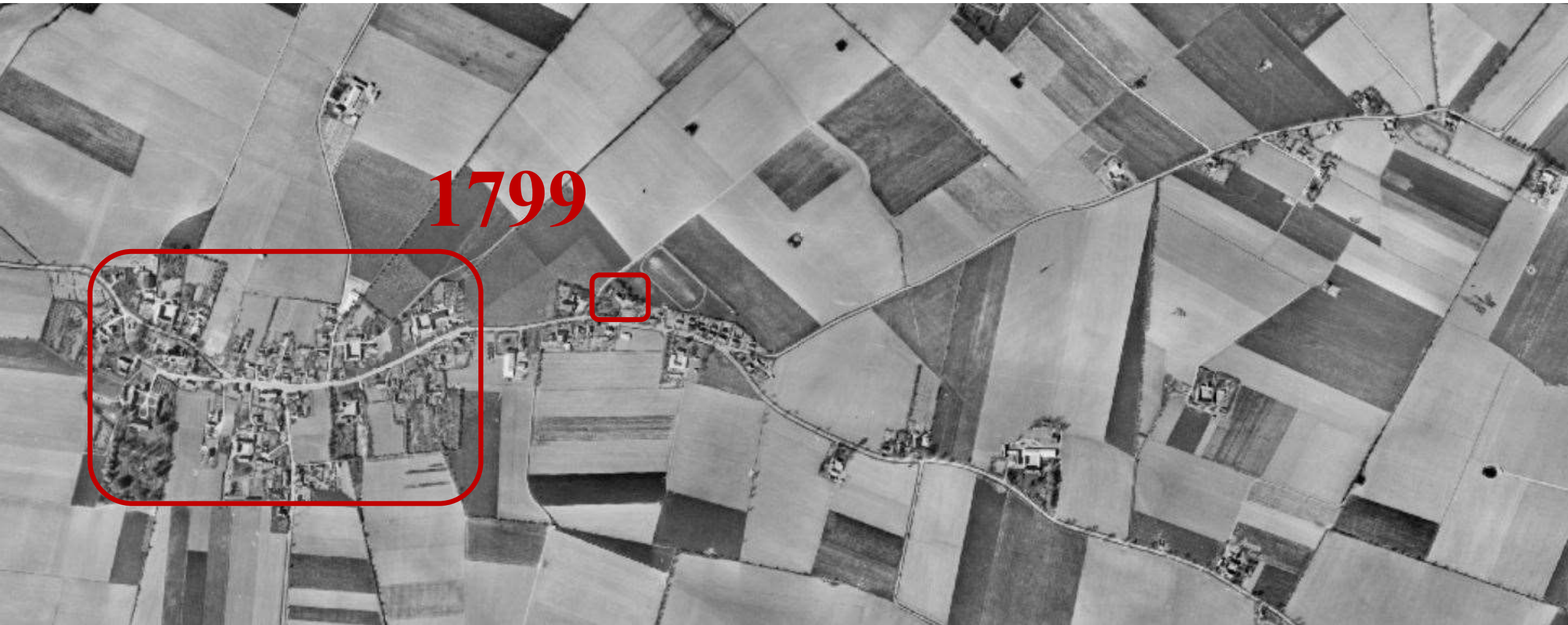
Byens udstrækning i 2021...

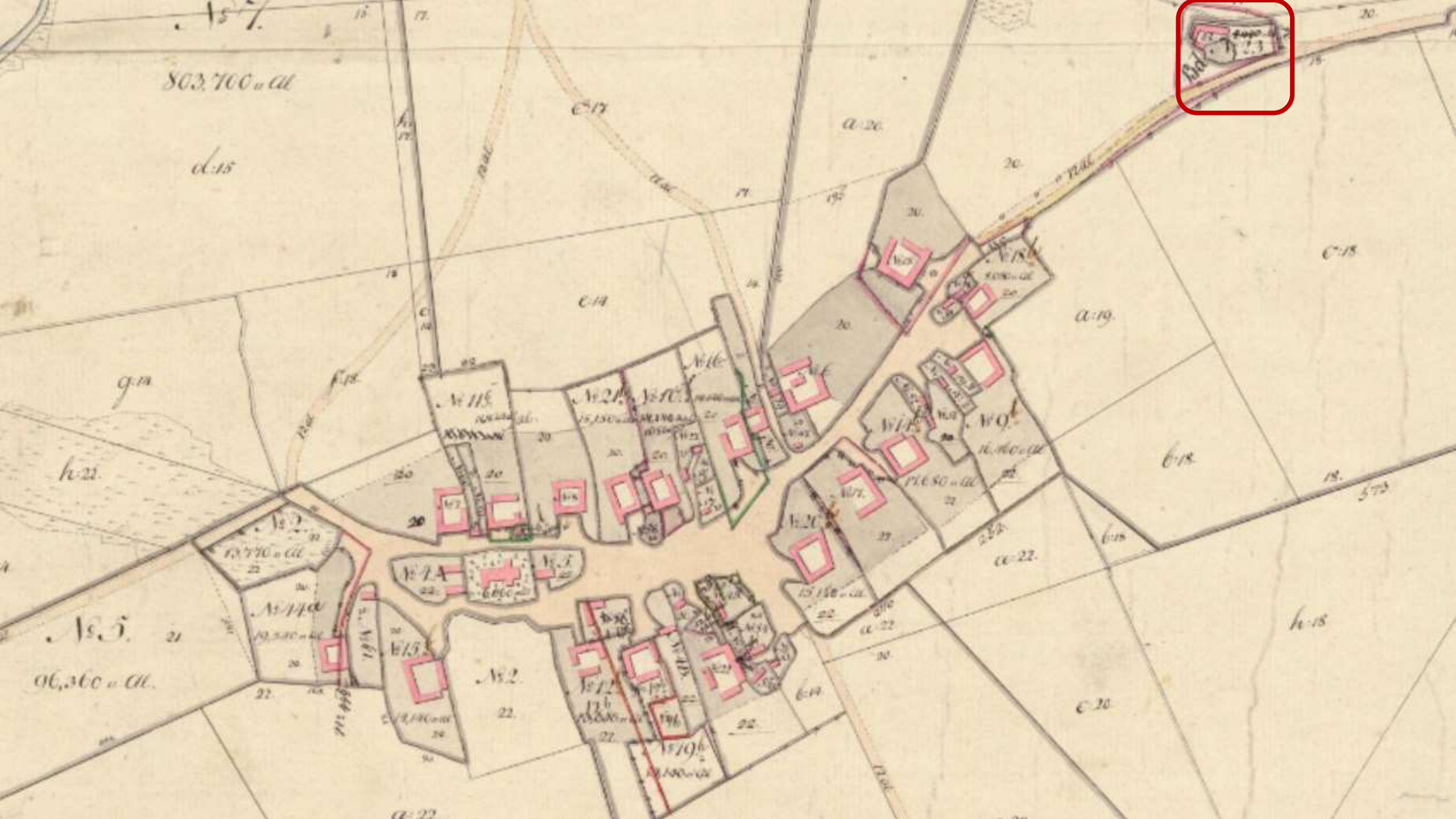

Byens udstrækning i 1954...

Byens udstrækning i 1799...

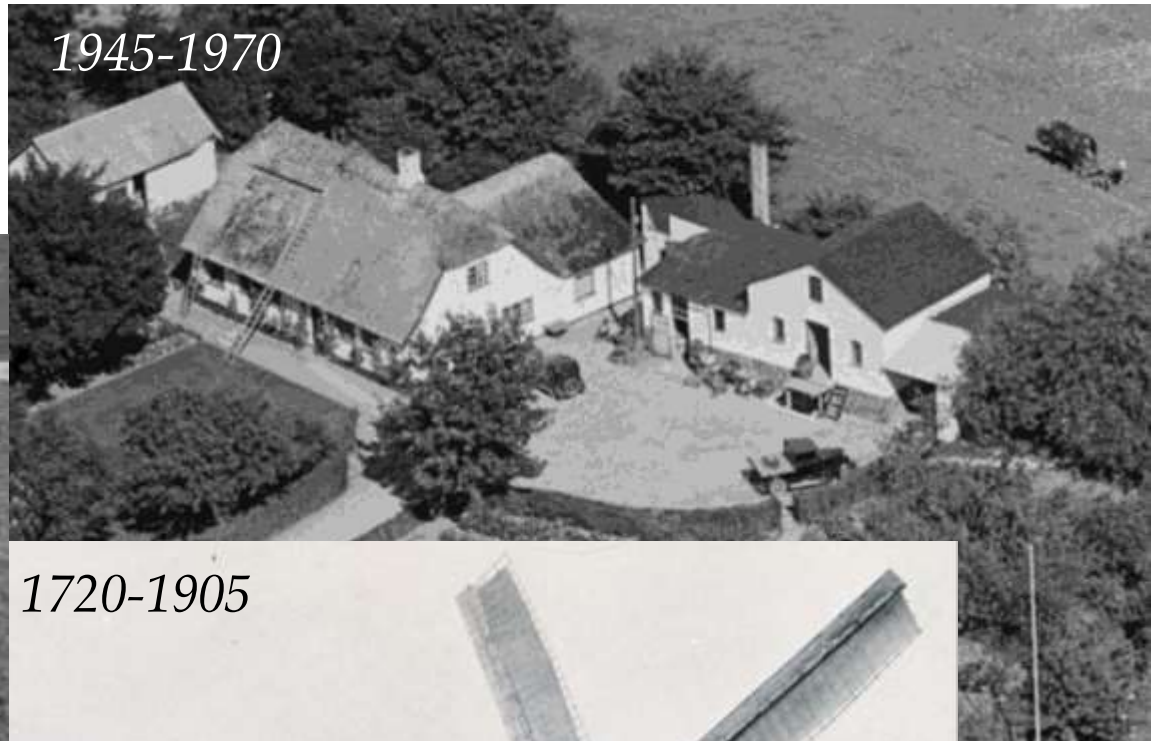

Hellested Mølle

1905-1945

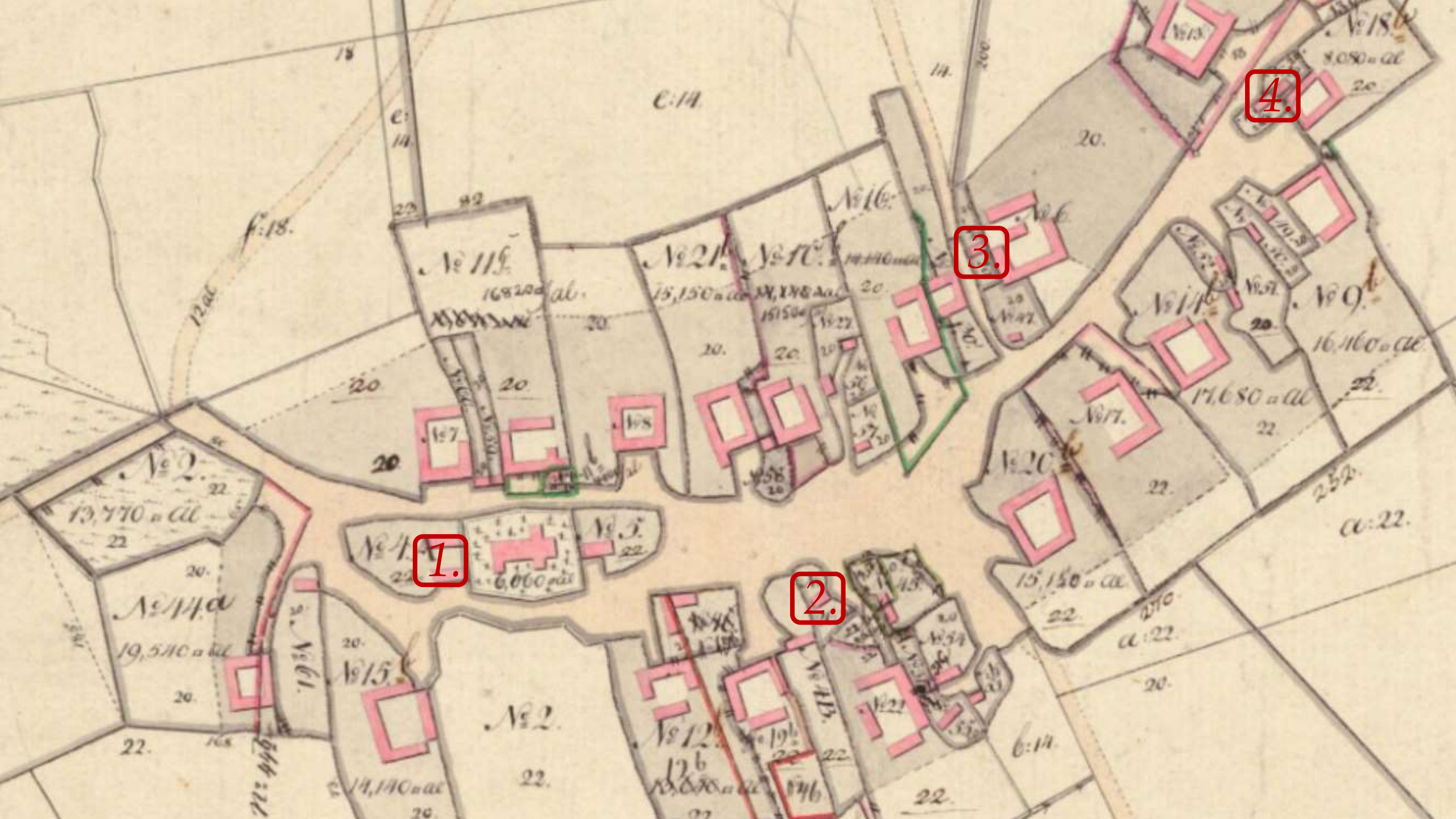

1945-1970

1720-1905

1.

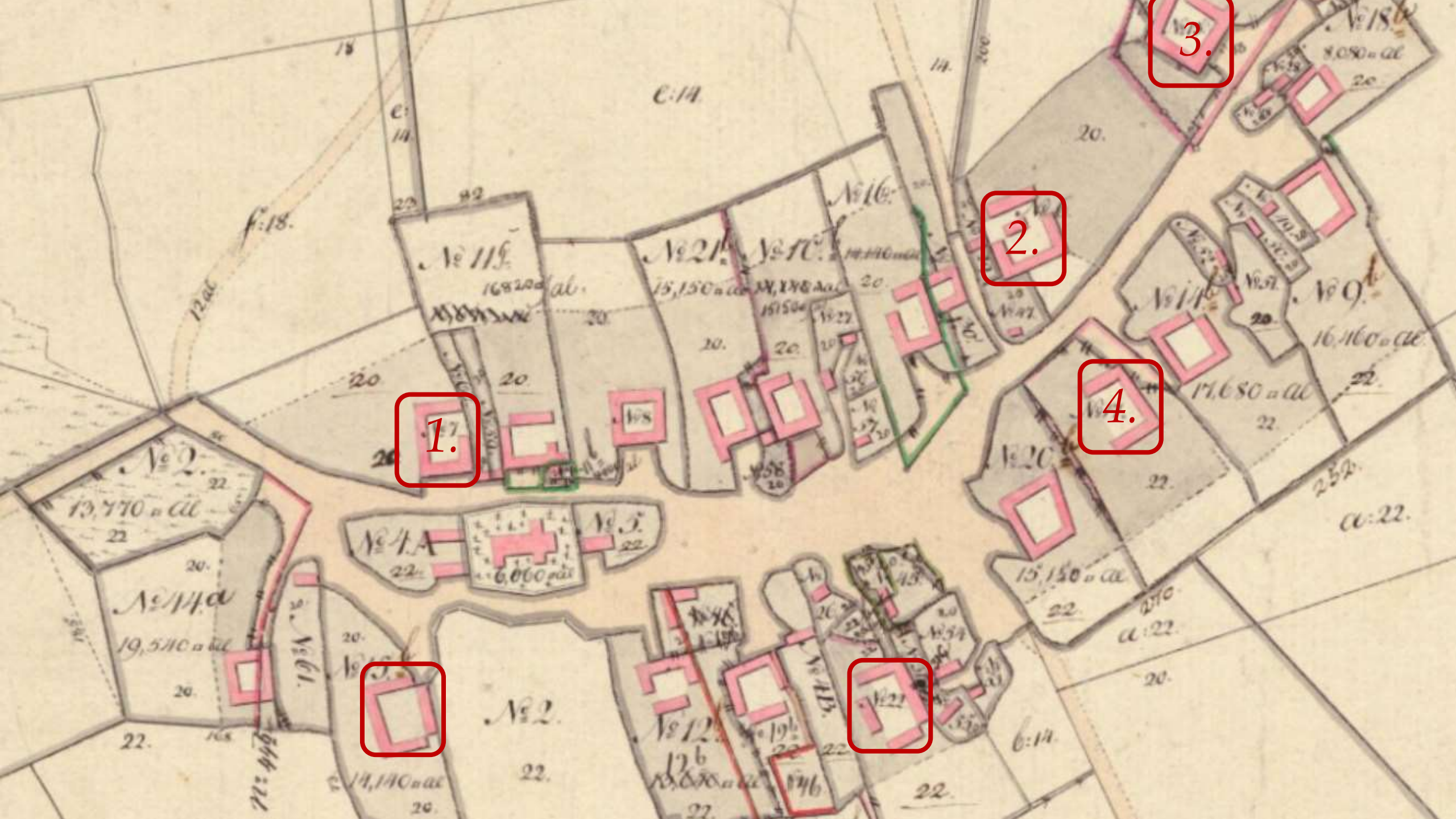
2.

3.

4.

Fem af byens ældste huse

1.

2.

4.

3.

Fire af byens seks ældste gårde

Sylvest Jensen Luftfoto, 1936-1938

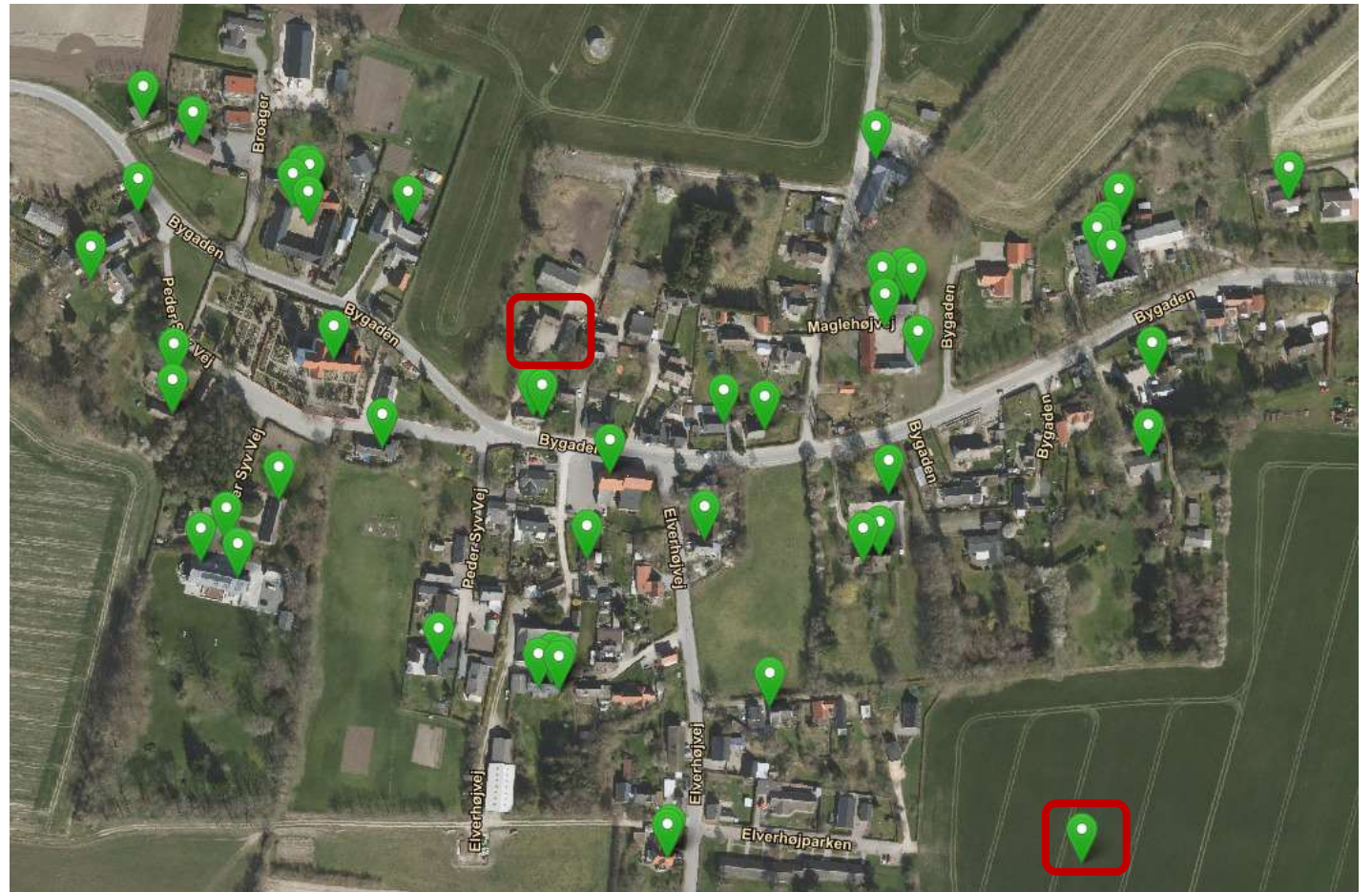
Jens Christensens gård kan også lokaliseres ved brug af Original-1-kortet...

Gaardmændene

7	#	Lars Rasmussen	
11	2	Christen Jensen	Niels Rasmussen
	3	Niels Hansen	Anders Nielsen
21	4	Jens Christensen	

På Danmark set fra luften er et enkelt ældre billede, der viser stuehuset, som det så ud i slutningen af 1940'erne...

Sylvest Jensen Luftfoto, 1946-1949

*På Danmark
set fra luften*
er et enkelt
ældre billede,
der viser
stuehuset, som
det så ud i
slutningen af
1940'erne...

Sylvest Jensen Luftfoto, 1946-1949

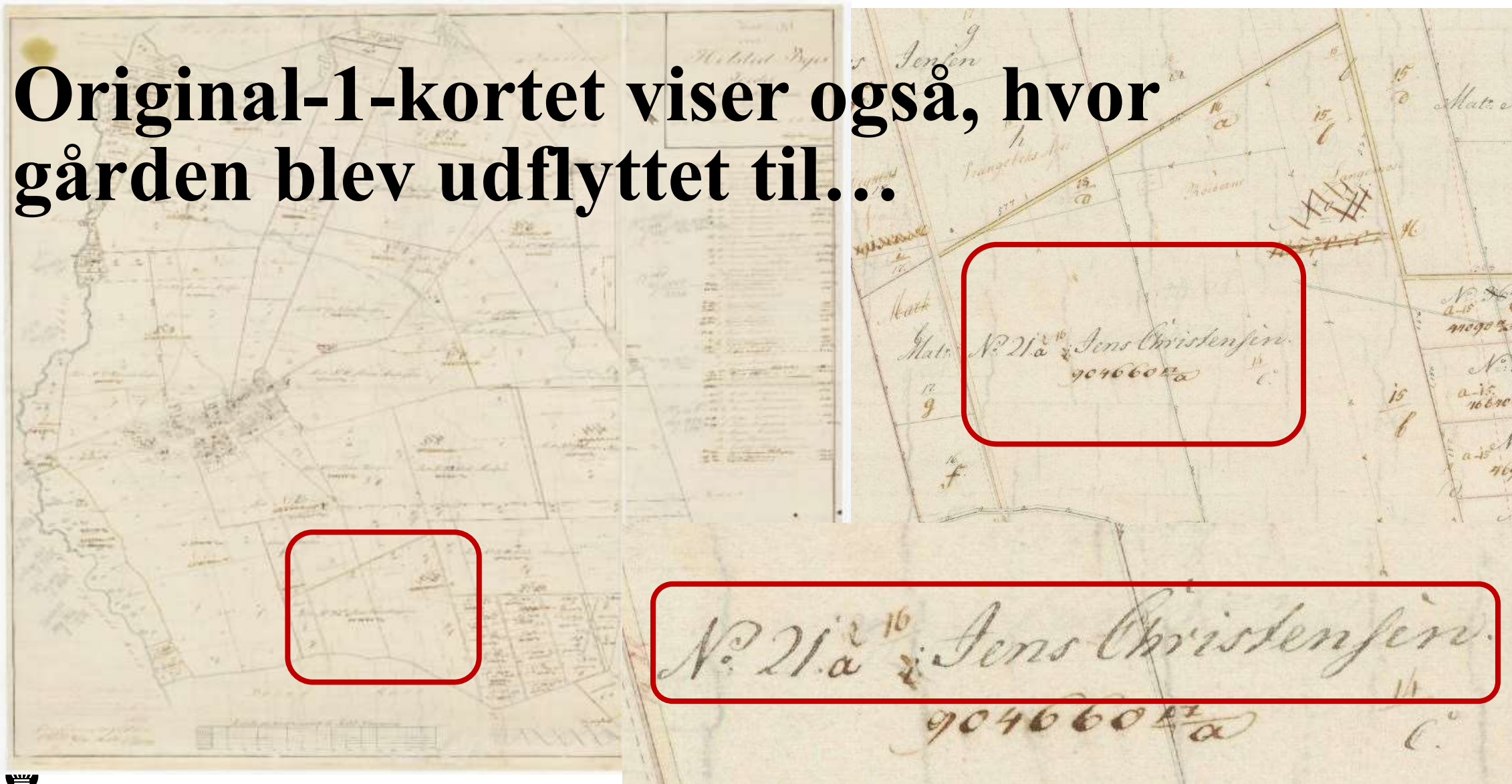
***På Danmark
set fra luften
er et enkelt
ældre billede,
der viser
stuehuset, som
det så ud i
slutningen af
1940'erne...***

Sylvest Jensen Luftfoto, 1946-1949

Original-1-kortet viser også, hvor gården blev udflyttet til...

På *Danmark set fra luften* finder vi ikke bare adskillige billeder af den udflyttede gård...

På de lave
målebordsblade,
som ligger som
kortlag på
*Danmark set fra
luften*, finder vi
også gårdens
navn...

Kildegaard med
stuehus opført i
1907 efter en
brand, men med
ældre drifts-
bygninger...

Sylvest Jensen Luftfoto, 1936-1938

Kildegaard med nye driftsbygninger opført efter en brand i 1947...

Sylvest Jensen Luftfoto, 1949

Søgning i folketællingerne på *Dansk Demografisk Database* afslører...

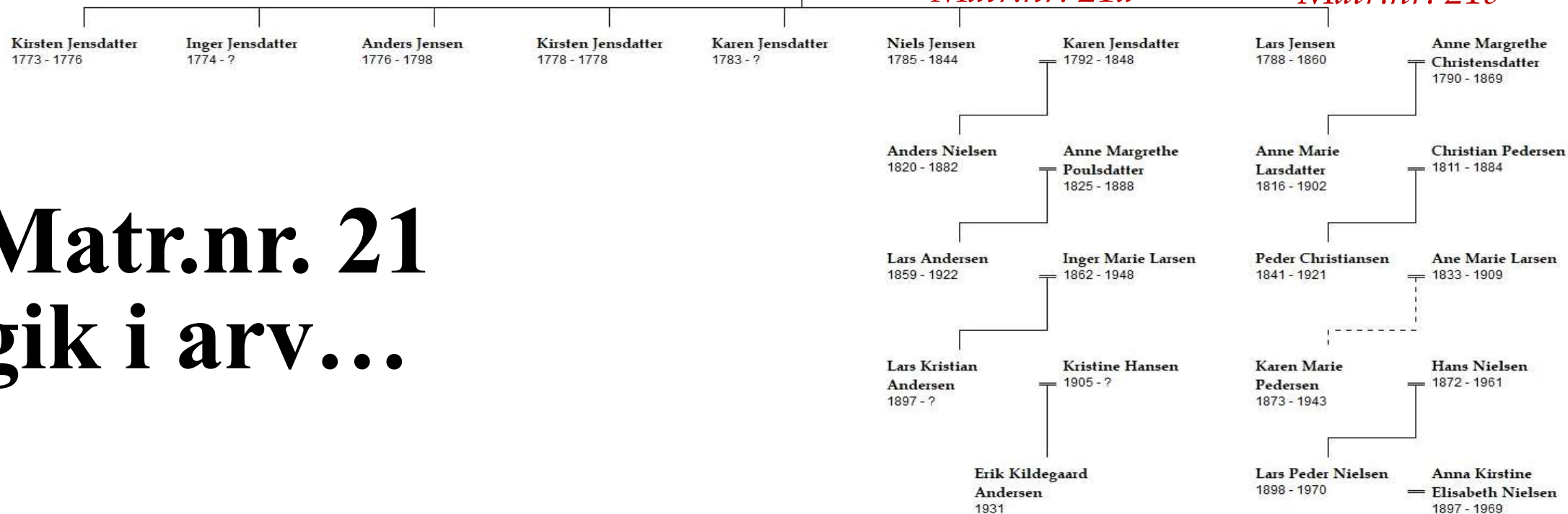
Matr.nr. 21

Jens Christensen
1750 - 1829

Anne Kirstine
Nielsdatter
1752 - 1830

Matr.nr. 21a

Matr.nr. 21b

Matr.nr. 21 gik i arv...

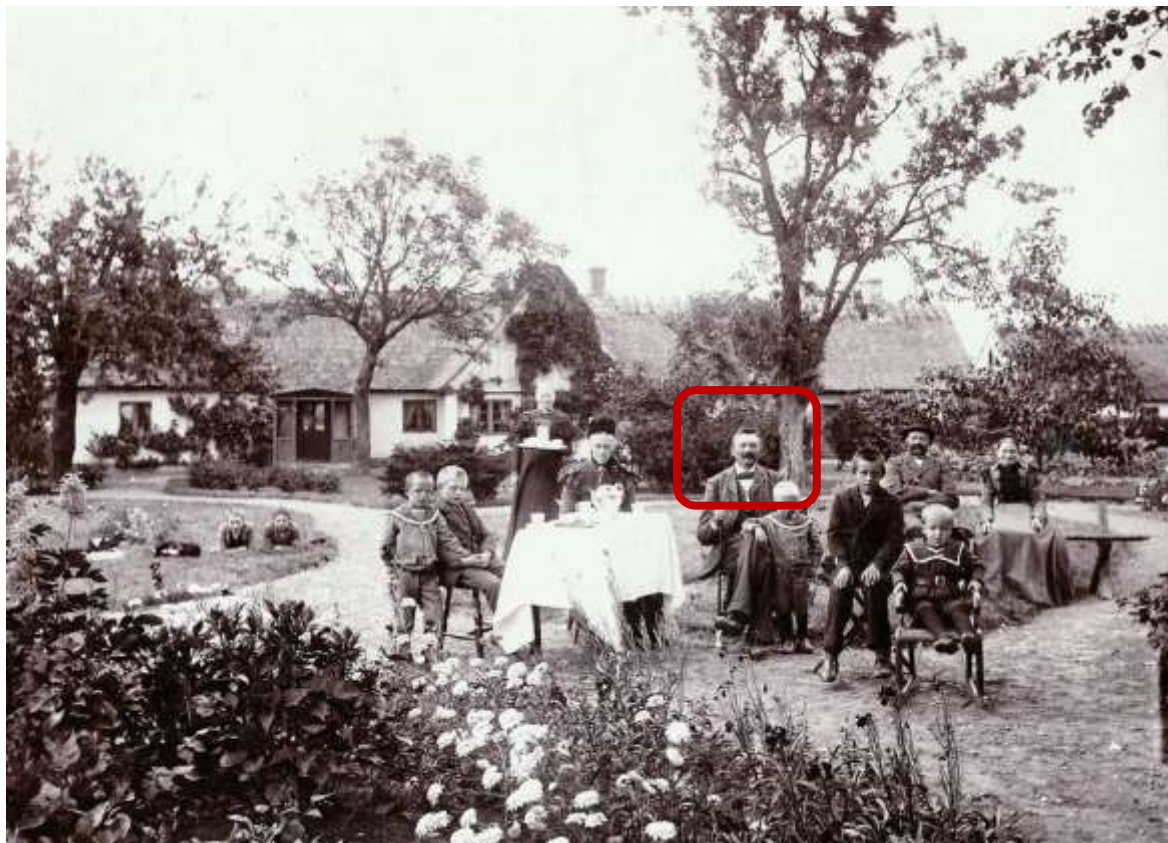

**DET KGL.
BIBLIOTEK**

Royal Danish Library

Matr.nr. 21a

(Ifølge BBR er nuværende hovedhus bygget i 1907)

Familien fotograferet i deres have før 1907

Niels Jensen
1785 - 1844
Gårdmand; overtager og
udflytter gården i 1814

Karen Jensdatter
1792 - 1848

Anders Nielsen
1820 - 1882
Gårdmand; får arvefæste
fra Bregentved Gods i 1875

**Anne Margrethe
Poulsdatter**
1825 - 1888

Lars Andersen
1859 - 1922
Gårdejer

Inger Marie Larsen
1862 - 1948

**Lars Kristian
Andersen**
1897 - ?
Gårdejer

Kristine Hansen
1905 - ?

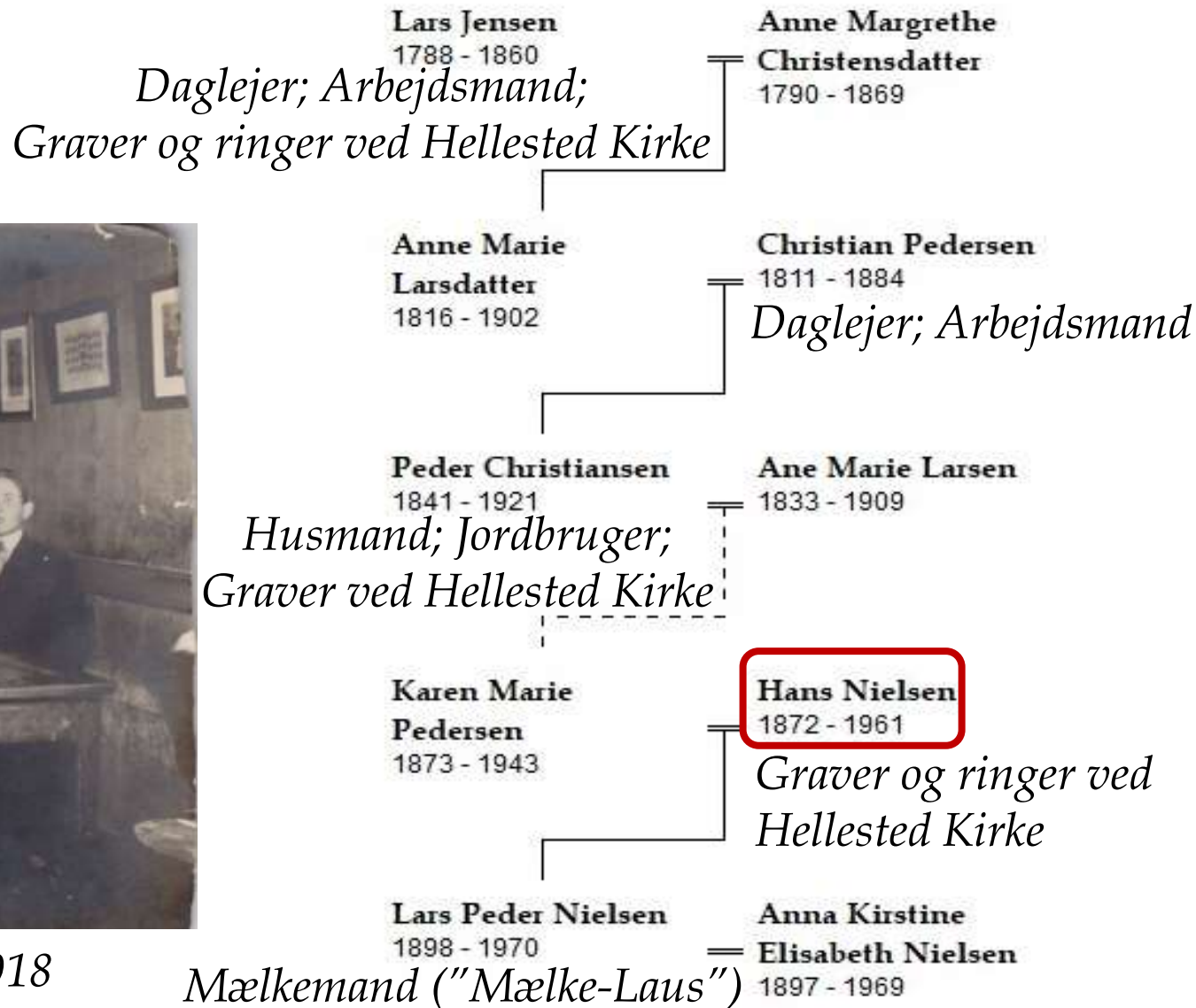
**Erik Kildegaard
Andersen**
1931
Gårdejer

Matr.nr. 21b
(Ifølge BBR bygget i 1800)

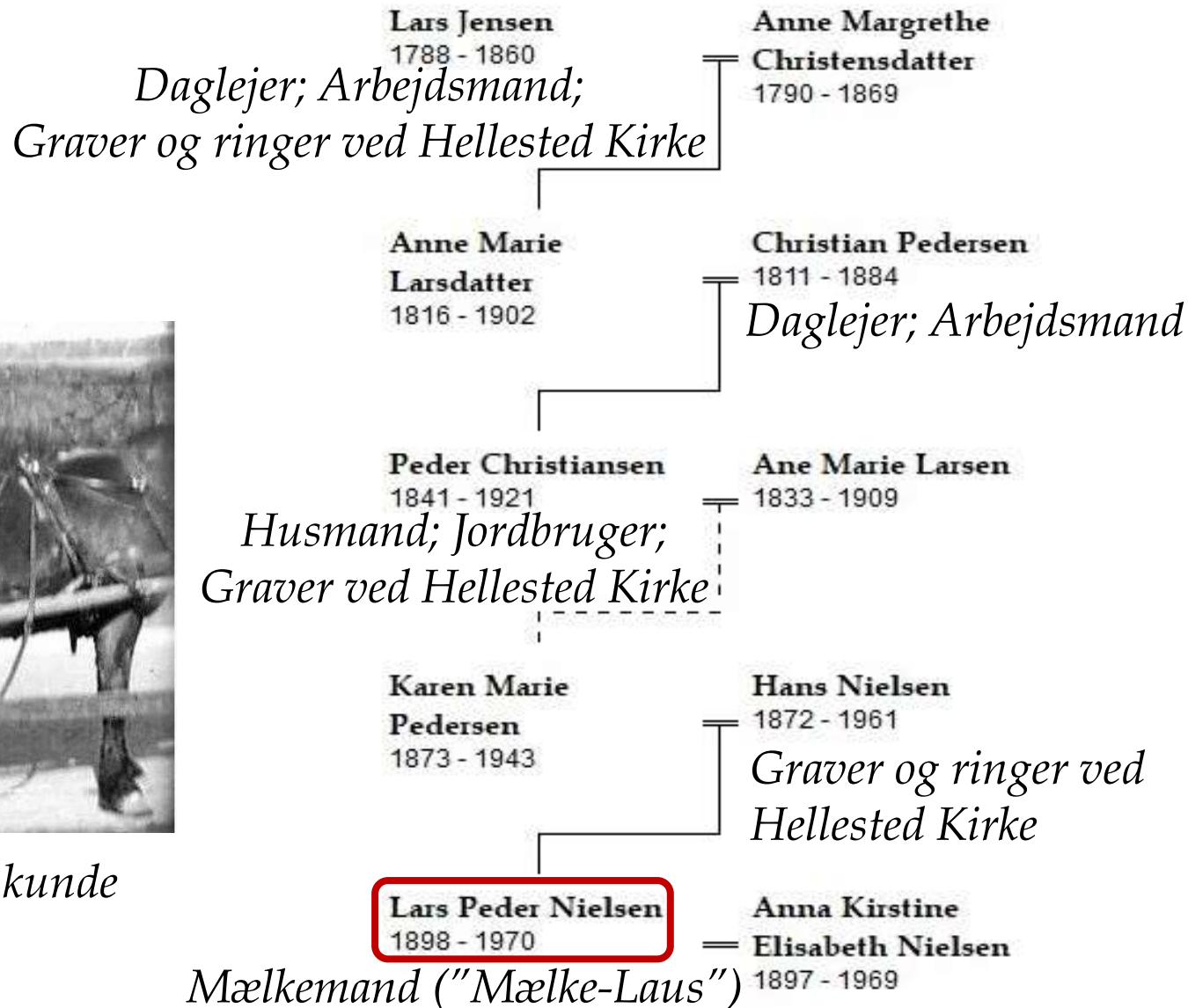
Familien fotograferet i deres stue, 1918

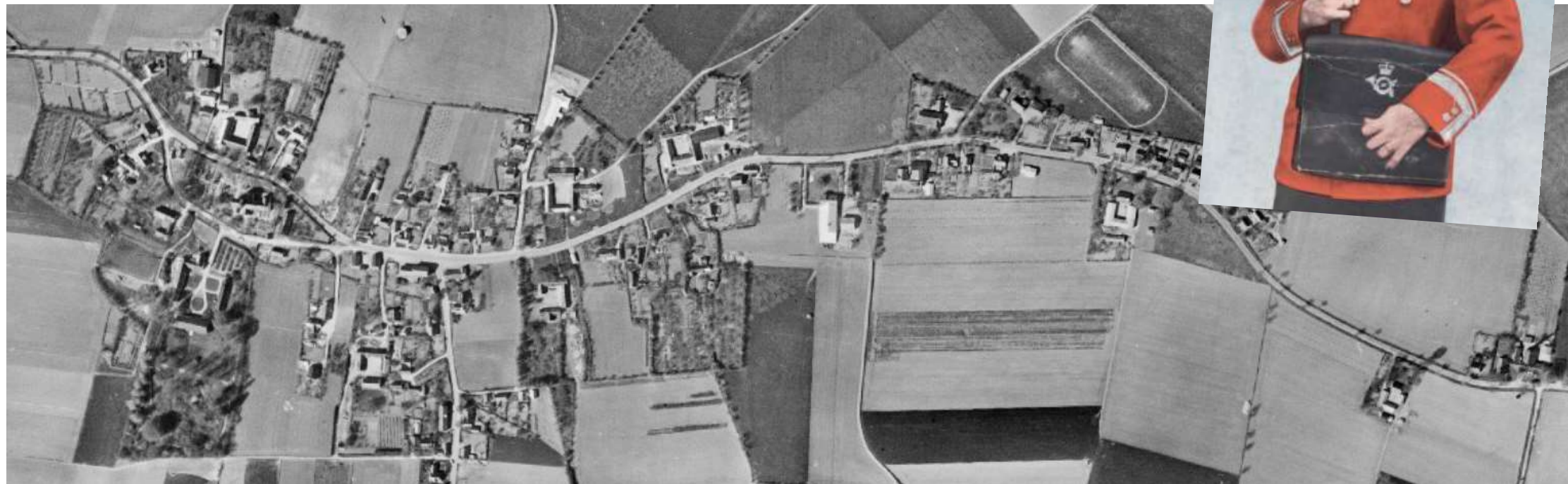
Matr.nr. 21b
(Ifølge BBR bygget i 1800)

Mælke-Laus ved sin mælkevogn med en kunde

Postkort fra årene omkring 1910 viser den by, Mælke-Laus var barn i...

2.

3.

6.

1.

4.

5.

6.

Luftfotos fra 1958 viser det lokalsamfund, Mælke- Laus blev gammel i...

Arbejderbrugsen & Slagteren

Brøudsalget

Brugsforeningen

Radioforretningen

Matr.nr. 21b gik altså i arv i seks generationer! Først i 1971 blev huset sat til salg på det fri marked...

Ariel, 1987

Tilfældet ville, at køberen var tiptipoldebarn af Karen Larsdatter...

- og min far!

Tak for jeres opmærksomhed

Artikler:

Dahl, M. C.: Kort som slægtshistoriske kilder. *Geoforum – Perspektiv*, Vol. 20 No. 38 (2021):

<https://journals.aau.dk/index.php/gfp/article/view/6680/5816>

Dahl, M. C.: Gårdbilledet fra Grindsted. *Fund Og Forskning I Det Kongelige Biblioteks Samlinger*, 58, 281 (2019):

<https://tidsskrift.dk/fundogforskning/article/view/125307>

Hansen, M. D: Luftfotografiets vej til succes. *Magasin fra Det Kongelige Bibliotek*, Årg. 25, Nr. 4 (2012):

<https://tidsskrift.dk/magasin/article/view/66747/96261>

Alle tre artikler ligger online som open access, og kan frit downloades.

